

Ю.В. Денщиків,
учитель історії та правознавства
Смілянської спеціалізованої школи
I-III ступенів №5 Смілянської міської ради,
учитель вищої категорії

Творча майстерня для учителів суспільствознавчих дисциплін

МУЛЬТИМЕДІЙНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ ПРИ ВЕДЕННІ ІСТОРІЇ І ПРАВОЗНАВСТВА

Пояснювальна записка

Необхідність використання сучасних комп'ютерних технологій в освіті пов'язана з метою формування особистості, здатної творчо реалізувати себе в сучасних умовах, коли від уміння працювати з інформацією, правильно відбирати, опрацьовувати і використовувати матеріал, залежить успіх людини. Застосування інформаційно-комунікативних технологій на уроці історії сприяє глибшому осмисленню навчального історичного матеріалу, підсилює образне сприйняття, емоційний вплив історії на особистість учня, його «зануренню» в досліджувану епоху. Це відбувається за рахунок використання карт, схем, навчальних картин, відео - та аудіо коментарів, представлених в електронному варіанті.

Мета творчої майстерні: розглянути питання застосування інформаційно-комунікаційних технологій як універсального інструментарію для ефективного супроводу усіх видів пізнавальної діяльності учнів на уроках історії та правознавства. Це сприятиме розвитку цілісності та системності мислення школярів, мотивації до вивчення історії, індивідуалізації процесу навчання.

Завдання творчої майстерні:

Систематизувати знання щодо:

- використання мов програмування: за їх допомогою вчитель може скласти різні програмні продукти, які можна використовувати на різних етапах уроку; стандартних програм пакету Microsoft Office, який включає в себе, крім відомого всім текстового процесора Word, ще й систему баз даних Access і електронні презентації PowerPoint;
- використання готових програмних продуктів (енциклопедій, програмно-педагогічних засобів тощо);
- застосування різноманітних баз даних та Інтернет-сервісів, які удосконалюють та підвищують ефективність навчального процесу та дозволяють перевірити знання та уміння учнів.

Сформувати вміння (навички):

- при роботі з Інтернет-сервісами;
- знання орієнтовного переліку існуючих Інтернет-ресурсів та їх використання в освітньому процесі та самоосвітній діяльності;
- розроблення простих Web-сайтів та їх використання під час викладання свого предмету;
- уміння організувати самостійну навчальну діяльність учнів з використанням Інтернет-ресурсів;

- користування технологією Веб 2.0 ще називають соціальними сервісами Інтернету;
- вміння організувати «віртуальну екскурсію умовне відвідування визначних місць, огляд експонатів музею, виставок за допомогою мультимедійних ресурсів Інтернету;
- формування медіа компетентності, під якою розуміється критичне й вдумливе ставлення до медіа з метою виховання громадян, здатних висловлювати власні судження на основі отриманої інформації;
- використання тестових мультимедійних технологій; програм для створення мультимедійних опорних конспектів, навчальних карт, плакатів; комп'ютерної програми «MS Publisher» та її застосування у навчанні історії та правознавства.

Розвинути установки до:

Формування інформаційно-комунікаційної культури

- від інформаційно-комунікаційної поінформованості – знання про існування комп'ютерної техніки;
- через інформаційно-комунікаційну грамотність – знання, уміння й навички, що дозволяють використовувати інформаційно-комунікаційні та мультимедійні технології у процесі навчання;
- до інформаційно-комунікаційної культури – культури використання інформаційно-комунікаційних технологій в освіті, науці, управлінні.

Очікувані навчальні результати:

Знання: Інтернет-ресурсів в методичній системі роботи вчителя історії, використання блогу як медіа-освітньої технології, конструювання персонального веб-сайту, програмово-педагогічні засоби з історії, методика використання відеосвідчень на уроках історії.

Уміння: використання соціальних сервісів Інтернету, організація віртуальних екскурсій, методичні принципи створення комп'ютерних тестів з історії, використання комп'ютерних програм для створення мультимедійних опорних конспектів, застосування комп'ютерних технологій під час організації роботи учнів в проектній діяльності.

Установки до:

Оволодіння та застосування вчителем історії інформаційно-комунікаційних технологій при навчанні історії та правознавства в школі. Формування рівней технологічних компетентностей.

1. Базовий рівень сформованості інформаційно-комунікаційної компетентності передбачає вміння вчителя отримувати, використовувати й опрацьовувати інформацію для забезпечення навчально-виховного процесу в цілому. На цьому рівні вчитель історії повинен вміти створювати текстові документи, таблиці, малюнки, діаграми, презентації, комп'ютерні графічні об'єкти.
2. Достатній рівень сформованості інформаційно-комунікаційної компетентності надає вчителю історії змогу відбирати та аналізувати інформацію. Цей рівень сформованості інформаційно-комунікаційної компетентності передбачає, що вчитель може, використовуючи комп'ютерні технології, здійснювати моніторинг, діагностування та прогнозування навчальних досягнень учнів в процесі навчання історії. До того ж, володіючи достатнім рівнем інформаційно-комунікаційної компетентності, вчитель історії повинен вміти використовувати Інтернет-технології, локальні мережі та різноманітні бази даних.
3. Високий рівень припускає вміння вчителя історії створювати і впроваджувати в освітню діяльність спеціалізовані технології і ресурси, розроблені відповідно до вимог змісту того або іншого навчального предмету. На цьому рівні вчитель історії розробляє власні електронні продукти, адже саме вони відображають його бачення щодо викладання свого навчального предмета і дають можливість формувати базу педагогічного професійного досвіду.

Навчальна стратегія творчої майстерні: історія та ІКТ здатні допомогти формуванню поінформованих громадян і критично мислячих читачів, які можуть перетворювати інформацію на знання.

Форми контролю: Навчальні результати слухачів творчої майстерні оцінюються на основі творчих завдань.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

ТЕМА 1. Дидактичні особливості організації уроків суспільствознавства з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

ТЕМА 2. Місце Інтернет-ресурсів в методичній системі роботи вчителя історії.

ТЕМА 3. Формування навичок критичного мислення учнів в процесі використання Інтернет-ресурсів на уроках історії.

ТЕМА 4. Використання соціальних сервісів Інтернету на уроках історії.

ТЕМА 5. Організація віртуальних екскурсій з використанням мультимедійних ресурсів Інтернету.

ТЕМА 6. Використання блогу як медіа-освітньої технології в процесі навчання історії.

ТЕМА 7. Персональний веб-сайт як методичний інструмент в роботі вчителя.

ТЕМА 8. Методичні принципи створення комп'ютерних тестів з історії.

ТЕМА 9. Використання комп'ютерних програм для створення мультимедійних опорних конспектів, карт, проведення відео-конференцій.

ТЕМА 10. Методичні можливості комп'ютерної програми «MS Publisher» та її використання у навчанні історії.

ТЕМА 11. Програмово-педагогічні засоби з історії та їх використання на уроці.

ТЕМА 12. Шляхи підвищення ефективності ІКТ на уроках правознавства.

РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНИХ ГОДИН

Нумерація	Назва тем	Учителі спеціалісти, другої, першої та вищої кваліфікаційних категорій							
		Кількість кредитів ECTS	Загальна кількість	Кількість годин					Контроль
				Аудиторно-практична			Інд. консультації	Самостійна робота	
				Лекційні	Практичні	Семінар.			
	Всього годин:	0,75	24	8	4	-	2	8	2
1.	Дидактичні особливості організації уроків суспільствознавства з використанням ІКТ.		2	1	-	-	1	-	-

2.	Місце Інтернет-ресурсів в методичній системі роботи вчителя історії.		1	1	-	-	-	-	-
3.	Формування навичок критичного мислення учнів в процесі використання Інтернет-ресурсів на уроках історії.		3	1	1	-	-	1	-
4.	Використання соціальних сервісів Інтернету на уроках історії.		2	1	-	-	-	1	-
5.	Організація віртуальних екскурсій з використанням мультимедійних ресурсів Інтернету.		2	1	-	-	1	-	-
6.	Використання блогу як медіа-освітньої технології в процесі навчання історії.		2	-	1	-	-	1	-
7.	Персональний веб-сайт як методичний інструмент в роботі вчителя.		2	-	1	-	-	1	-
8.	Методичні принципи створення комп'ютерних тестів з історії.		2	1	-	-	-	1	-
9.	Використання комп'ютерних програм для створення мультимедійних опорних конспектів, карт, проведення відео-конференцій.		2	-	1	-	-	1	-
10.	Методичні можливості комп'ютерної програми «MS Publisher» та її використання у навчанні історії.		2	1	-	-	-	1	-
11.	Програмово-педагогічні засоби з історії та їх використання на уроці.		1	-	-	-	-	1	-
12.	Шляхи підвищення ефективності ІКТ на уроках правознавства.		1	1	-	-	-	-	-
	Підсумковий контроль		2						2

ТЕМА 1. Дидактичні особливості організації уроку історії з використанням інформаційно-комунікаційних технологій

Мета теми:

- ✚ охарактеризувати методологічні особливості організації уроків історії та правознавства з мультимедійною підтримкою;
- ✚ визначити можливості інтеграції мультимедійних технологій в навальний процес;

- ✚ розвивати алгоритм розвитку організації дослідницької діяльності учнів, зорієнтувати в індивідуальному пошуку інформації, навчити оцінювати надійність різних інформаційних джерел, створювати власні електронні продукти (малюнки, мультимедійні презентації, електронні моделі);
- ✚ сприяти створенню мережевої структури інформації, з великою інформаційною насиченістю і додатковим смисловим потенціалом;

Завдання теми:

Систематизувати знання щодо: використання готових програмних продуктів, використання стандартних програм пакету Microsoft Office.

Сформувати вміння (навички): застосування різноманітних баз даних та Інтернет-сервісів.

Розвинути установки до: використання ІКТ на уроках історії, що дозволяє підвищити ефективність навчання, поліпшити аналіз та оцінювання знань учнів.

Сприяти набуттю досвіду: при плануванні та проведенні уроків історії та правознавства з використанням ІКТ.

Очікувані навчальні результати теми:

Знання: принципів проведення уроків з використанням ІКТ.

Уміння: використати корисні функції мультимедія.

Установки до: інтерактивності і діалогового характеру навчання.

Набуття досвіду: організації мультимедійного контексту навчання.

Теоретичний матеріал

Під час підготовки до уроку вчитель має визначитися: «Чи треба використовувати комп'ютер на цьому уроці? На якому саме етапі уроку використання комп'ютера буде найбільш доцільним?» Роботу учнів за комп'ютерами слід чергувати з іншими видами навчальної діяльності. Не є обов'язковим також використання комп'ютерів всіма учнями одночасно. Інколи достатньо одного комп'ютера і підключеного до нього мультимедійного проектора. Не завжди слід прагнути до того, щоб весь матеріал, який передбачено опрацювати на уроці, супроводжувався використанням ІКТ.

Важливішим видається інтеграція інформаційно-комунікаційних технологій у вибрані етапи традиційного подання матеріалу, яка допомагає збагатити урок, показати паралельні рішення, здійснити узагальнення, стимулювати уяву учнів, виконати експеримент, прискорити процес навчання. Застосування комп'ютера у процесі навчання дозволяє сформулювати деякі загальні принципи, яких слід дотримуватися при плануванні та проведенні уроку історії з використанням ІКТ:

1. Адаптивності: використання комп'ютера потрібно пристосовувати до індивідуальних особливостей дитини.

2. Керованості: у будь-який момент вчитель повинен мати можливість скорегувати процес навчання.

3. Інтерактивності і діалогового характеру навчання.

4. Оптимального поєднання індивідуальної та групової роботи.

5. Підтримання стану психологічного комфорту учня при спілкуванні з комп'ютером.

Комп'ютер як інструмент в руках вчителя може виконувати наступні функції:

- 1) джерела навчальної інформації;
- 2) наочного посібника;
- 3) тренажера;
- 4) засобу діагностики і контролю;

5) засобу підготовки та зберігання навчального матеріалу;

6) обчислювальної машини та програвача.

Структура комбінованого уроку з використанням комп'ютерів може бути наступною:

1. Звучить тема, яка буде розглядатись на уроці, але учнів попереджають про те, що для вивчення нової теми необхідно перевірити, як вони засвоїли попередній матеріал. Після цього частина учнів починає працювати за комп'ютером, а з рештою працює вчитель (фронтальна бесіда, самостійна робота, диктант).

2. Після оголошення теми, плану уроку та мотивації навчальної діяльності вчитель переходить до наступного етапу уроку — пояснення нового матеріалу. Кращі учні можуть вивчати новий матеріал за комп'ютером, а з рештою учнів працює вчитель.

3. Опрацювавши новий матеріал, учитель та учні переходять до нового етапу уроку — первинного осмислення вивченого матеріалу. Тут, знову ж таки, група учнів може працювати за комп'ютером самостійно, а з рештою класу може працювати вчитель.

Складові інформаційно-комунікаційної компетентності вчителя історії.

Інформаційно-комунікаційна компетентність розглядається, як інтегративна якість особистості, що визначає підготовленість і здатність вчителя використовувати інформаційно-комунікаційні технології у своїй професійній діяльності. Поняття інформаційно-комунікаційної компетентності є багатокомпонентним.

Структура ІК-компетентності:

- мотиваційно-цільовий компонент, що вказує на наявність мети, інтересу та усвідомлення вчителем важливості використання ІКТ у своїй професійній діяльності;
- когнітивний компонент, який розкривається як наявність знань та розуміння принципів роботи комп'ютерних програм, систем керування базами даних, способів зберігання і обробки інформації, обізнаність з принципами використання Інтернету і електронних засобів передачі інформації. Рівень розвитку когнітивного компоненту визначається повнотою, глибиною та системністю знань вчителя в сфері використання ІКТ;
- операційно-діяльнісний компонент передбачає активне застосування ІКТ в професійній діяльності як засіб пізнання і розвитку особистості, самовдосконалення і творчості. Комунікативна складова цього компоненту виявляється в умінні встановлювати міжособистісні зв'язки, обирати оптимальний стиль спілкування з використанням засобів ІКТ;
- рефлексійний компонент визначає потребу педагога у постійному оновленні знань про можливості застосування ІКТ в професійній діяльності, стиль педагогічного спілкування в інформаційному середовищі, критичне відношення до інформаційного споживання.

Ступінь оволодіння та застосування вчителем історії інформаційно-комунікаційних технологій при навчанні історії в школі:

- Базовий рівень – на цьому рівні вчитель історії повинен вміти створювати текстові документи, таблиці, малюнки, діаграми, презентації, комп'ютерні графічні об'єкти тощо.
- Достатній рівень – вчитель може, використовуючи комп'ютерні технології, здійснювати моніторинг, діагностування та прогнозування навчальних досягнень учнів в процесі навчання історії. Повинен вміти використовувати Інтернет-технології, локальні мережі та різноманітні бази даних.
- Високий рівень – вміння вчителя історії створювати і впроваджувати в освітню діяльність спеціалізовані технології і ресурси, розроблені відповідно до вимог

змісту того або іншого навчального предмету. На цьому рівні вчитель історії розробляє власні електронні продукти.

Творче завдання:

Розробіть уривок уроку (вибір предмету, теми, типу уроку на розгляд учителя) з використанням мультимедійних технологій.

Список рекомендованих джерел

I – Основні джерела:

1. Авер'янова Н. Інформаційний простір в системі освіти // Рідна школа. – 2001. – №2. – С.33.
2. Десятов Д. Л. Методика використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні історії / Д. Л. Десятов – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 111 [1] с.
3. Іщенко О.А. Передумови й проблеми застосування нових інформаційних технологій при викладанні суспільно-гуманітарних дисциплін // Коледжанин – 2002. . – №3. – С.33-34.

II – Додаткові джерела:

1. Методика навчання історії в школі / О.І.Пометун, Г.О.Фрейман. – К.: Генеза, 2006.– 200 с.
2. Освітні технології: Навч.-метод. посіб. / О.М.Пехота, А.З.Кіктенко, О.М.Любарська та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2002. – С.164-165.
3. Тарасенко О. Роздуми про нагальність застосування інноваційно-інформаційних технологій в освіті // Історія України. – 2007.

III – Інтернет-ресурси:

<http://ostriv.in.ua/index.php>

<http://test.svitovsit.ua/default.aspx?id=root>

<http://www.cen.iatp.org.ua/virtual>

ТЕМА 2. Місце Інтернет-ресурсів в методичній системі роботи вчителя історії.

Мета теми :

- ✚ охарактеризувати Інтернет як джерело інформації та комунікації;
- ✚ розвивати вміння вчителя працювати з Інтернет-ресурсами;
- ✚ визначити базовий та достатній рівні інформаційно-комунікаційної компетентності вчителя.

Завдання теми:

Систематизувати знання щодо: різновидів електронних джерел інформації.

Сформувані вміння (навички): працювати з різноманітними інтернет ресурсами.

Розвинути установки до: розроблення змісту та методик використання Інтернет-ресурсів у навчально-виховному процесі.

Сприяти набуттю досвіду: розроблення простих Web-сайтів та їх використання під час викладання свого предмету.

Очікувані навчальні результати теми:

Знання: про принципи створення інтернет сторінок, їх класифікація.

Уміння: працювати з інтернет ресурсами, уміння організувати самостійну навчальну діяльність учнів з використанням Інтернет-ресурсів.

Установки до: системного оволодіння базовими навичками роботи в інтернет середовищі.

Набуття досвіду: оптимізації праці вчителя за допомогою мультимедія технологій.

Теоретичний матеріал

У сучасному світі не існує джерела інформації, яке можна було б порівняти з Інтернетом за потужністю та оперативністю. Про це свідчить будь-який випуск тelenovин, де можна почути фразу: «Докладніше про ці та інші події ви можете дізнатися на нашому сайті...». Вміння вчителя працювати з Інтернет-ресурсами складає базовий та достатній рівні інформаційно-комунікаційної компетентності вчителя, які передбачають освоєння педагогом спеціалізованих технологій, розроблених відповідно до вимог змісту навчального предмета, і формування в нього готовності до впровадження їх в освітню діяльність. Достатній рівень ІК-компетентності вимагає від вчителя не тільки уміння здійснювати пошук матеріалів в мережі Інтернет, але й передбачає:

- знання про роботу з Інтернет-сервісами;
- знання орієнтовного переліку існуючих Інтернет-ресурсів та їх використання в освітньому процесі та самоосвітній діяльності;
- розроблення змісту та методик використання Інтернет-ресурсів у навчально-виховному процесі;
- розроблення простих Web-сайтів та їх використання під час викладання свого предмету;
- уміння організувати самостійну навчальну діяльність учнів з використанням Інтернет-ресурсів.

Отже, у чому ж полягає цінність Інтернет-ресурсів для вчителя історії?

По-перше, це можливість доступу до професійної інформації. Урядові установи, громадські організації мають свої сайти, які є офіційним джерелом інформації. На них публікуються закони, укази, постанови, інформаційні листи та інші документи. Без застосування таких джерел неможливо на сучасному рівні викладати історію в школі. А для навчання правознавства ця перевага має принципове значення у зв'язку з постійними змінами у законодавстві. Інтернет надає доступ до великої кількості ресурсів з власне історичною інформацією. Перелік електронних адрес, які стануть у пригоді вчителю історії. Так, за адресою:

- ✓ <http://www.history.org.ua> розміщений сайт Інституту історії України Національної академії наук і його профільного журналу «Український історичний журнал» (УІЖ)

На порталі
удоступнено **30652**
бібліографічних
позицій та **13970**
повнотекстових
статей, розділів
монографій,
збірників, книг

Пошук по сайту:

Знайти

Національна академія наук України
Український національний комітет істориків
Українська наукова Інтернет-спільнота
Архіви України
Національна бібліотека імені В.І.Вернадського
Український інститут пам'яті
ІСТОРИКИ ТА ІСТОРІЯ До 75-річчя Інституту історії НАН України

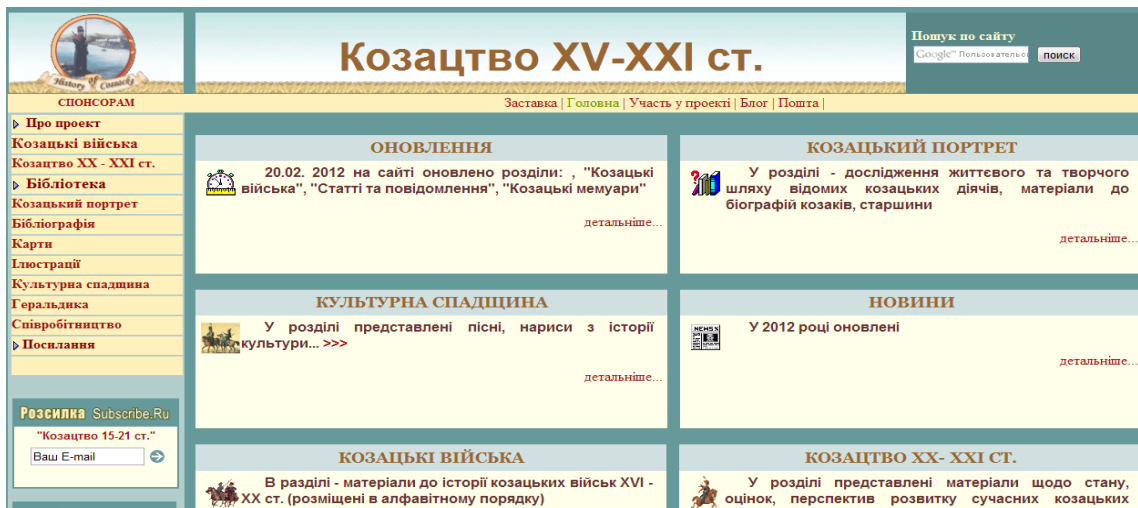
ресурси Інституту
ресурси Інтернету
Енциклопедія історії

конференція - 2012-09-06
Всероссийская научная конференция «Народы Юга России в Отечественных войнах»

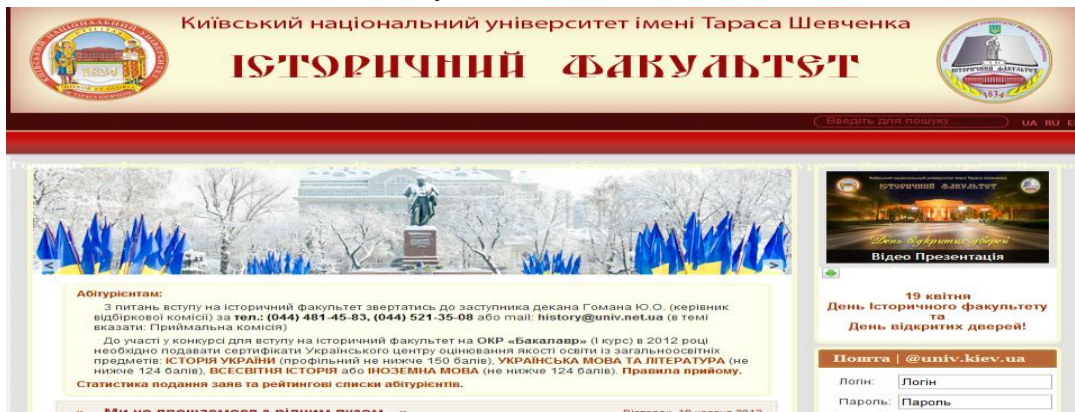
Серійне видання
2012-07-18 - Проблеми вивчення історії
Української революції 1917–1921 років. Збірник
наукових статей / Головний редактор Р. Я. Пиріг.
НАН України. Інститут історії України. — К.,
2012. — 420 с.

Рейтингові е-публікації **TOP-100**
"Енциклопедія історії України": статті за
кількістю переглядів >>>

- ✓ сайт [http:// www.cossackdom.com](http://www.cossackdom.com) присвячений історії українського козацтва XV–XXI століть

- ✓ <http://www.history.univ.kiev.ua> знаходиться сайт історичного факультету Київського державного університету ім. Т. Шевченка. Там можна ознайомитися з текстами Першого і Другого Зводу білорусько-литовських літописів, уривком з Галицько-Волинського літопису.

- ✓ На оновленому сайті Українського центру вивчення історії Голокосту (<http://www.holocaust.kiev.ua/>) вчитель зможе знайти цікаві матеріали, що допоможуть йому на більш професійному рівні організувати вивчення цієї теми на уроках історії

- ✓ Найбільш відомий історичний портал Російської Федерації —History.ru (<http://www.history.ru>) допоможе знайти інформацію не тільки із історії Росії незалежної, а й тих народів, які населяли царську Росію.

- ✓ «Всесвітня історія в обличчях» (<http://www.rulers.narod.ru>) – цінність ресурсу в тому, що головний акцент у розміщених матеріалах, зроблено на біографії конкретних історичних особистостей.

- ✓ (<http://www.history.perm.ru>), присвячений не тільки власне історії, але й іншим історичним дисциплінам – археології, етнографії тощо. На цьому порталі можна знайти не тільки текстові матеріали, але й мультимедійні файли з історії (аудіо-, відео- та фотоматеріали).
- ✓ На сайті Всеукраїнської асоціації вчителів історії та суспільних дисциплін «Нова Доба» (<http://www.novadoba.org.ua/>) можна знайти і завантажити електронні версії майже всіх наукових і методичних видань, надрукованих протягом всієї діяльності асоціації.

Ресурси

"Разом на одній землі. Історія України багатокультурна."
Посібник для учнів

Багатокультурна історія України. Матеріали авторської кампанії

Нові підходи до історичної освіти в умовах багатокультурного середовища.
Навчальний модуль
Євроклуби в Україні

- ✓ «Мережеве об'єднання методистів» <http://som.fsio.ru/subject.asp?id=10000189> – сайт, де кожен учитель може отримати кваліфіковану методичну пораду.
- ✓ На сайті <http://www.diez-product.com.ua/> можна ознайомитися з варіантами електронних підручників українських авторів.

Програми для керування закладами освіти

Інструменти успішного керівника

Доброго дня, Гість | Авторизація | Реєстрація

м. Київ, вул. Антонова, 5, об. 617
(044)2482830, (067)6933220,
(090)3525963
diez94@gmail.ru
skype: top_shevchuk

Головна | Рішення | Продукти | Бути | Файли | Про компанію | Вакансії | Контакти

viasnuk.com

Новини

20 Липня 2012

Нова версія програмного комплексу "aSc Розклад" 2013

Що нового у версії 2013 програми «aSc Розклад»:

Як і кожен рік, ми хотіли б подякувати всім нашим користувачам за підтримку і за співробітництво, яку ми отримуємо. Не існує в нашій країні в світі, яка має сильніші користувачів розкладу.

Докладніше...

Прочитано: 13

27 Червня 2012

Привітання до свята: 28 червня - День Конституції

Сердечно вітаю вас із Днем Конституції України!

Нехай демократичні засади, що були закріплені цим надзвичайно важливим документом стануть реальністю нашого співіснування, а дух законності прийде до серця кожному громадянину нашої держави. Давайте сподіватися на краще майбутнє та разом створювати нову європейську державу.

Вітанням Вас!

Пошук по сайту

Блиц-опитування

Чи знаєте Ви сильніш українським шкільним автоматично складають розклад уроків?

Так

Догодуюсь

Не знаю

Відповісти

Всього голосів: 13

Результати опитування

UNIS. Електронний журнал

- ✓ «Острів знань» (<http://ostriv.in.ua>) призначено для користувачів молодшого, середнього та старшого шкільного віку, вчителів-предметників, вихователів та інших учасників навчально-виховного процесу.
- ✓ Використання електронної пошти, участь у чатах, форумах і навіть відеоконференціях відкриває додаткові можливості для професійного спілкування. Це можна зробити як на спеціальних форумах, яким є Форум Вчителів України (<http://www.usha.org.ua/forum/>) та «Основа» (<http://www.osnova.com.ua/forum/>) так і на персональних сайтах (авторських) чи сайтах при ОПОПП.
- ✓ Веб 2.0, дозволяє користувачам співпрацювати та обмінюватися інформацією, зберігати посилання та мультимедійні документи, створювати та редагувати публікації, тобто відбувається налагодження системи соціальної взаємодії. Нижче наведені деякі із сервісів Веб 2.0, що можуть зацікавити викладачів історії, а саме «Вчительський журнал» (<http://ru-teacher.livejournal.com/>), «Вільна дискусія викладачів» (http://community.livejournal.com/ru_tutor/).

Творче завдання:

1. Дослідити перераховані сайти.
2. Знайти і скласти список ресурсів, з якими необхідно ознайомитися школярам, виконуючи завдання (за вибором тема з історії чи правознавства).

Список рекомендованих джерел

I – Основні джерела:

1. Англо-український тлумачний словник з обчислювальної техніки, Інтернету і програмування. – 2-ге вид. – К. , 2007. – С. 123 – 256.
2. Беспалов П. В. Компьютерная компетентность в контексте личностно-ориентированного обучения / П. Беспалов // Педагогика. – 2003. – № 4.
3. Десятов Д. Л. Методика використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні історії / Д. Л. Десятов – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 111 [1] с.

II – Додаткові джерела:

4. Волобуєва Т. Рівні підготовки педагогів у системі післядипломної педагогічної освіти щодо використання інформаційно-комунікаційних технологій / Волобуєва Т. // Післядипломна педагогічна освіта в Україні. – 2010. – № 1.
5. Фоменко А. Деякі підходи до розробки і створення навчальних комп'ютерних програм (комп'ютерних посібників) з історії // Історія в школах України.– 2003. – №1. – С.21-25.

III – Інтернет-ресурси:

<http://www.usha.org.ua/forum>

http://community.livejournal.com/ru_tutor

ТЕМА 3. Формування навичок критичного мислення учнів в процесі використання Інтернет-ресурсів на уроках історії

Мета теми:

- ✚ охарактеризувати проблему розвитку критичного мислення в процесі використання школярами Інтернет-ресурсів;
- ✚ сприяти розвитку навичок оцінки Інтернет-ресурсів, використовуючи відповідні методи, прийоми і стратегії критичного мислення;
- ✚ розвитку вміння визначати мету створення Інтернет-ресурсу.

Завдання теми:

Систематизувати знання щодо: класифікації інтернет сайтів.

Сформувані вміння (навички): оцінки Інтернет-ресурсів.

Розвинути установки до: критичного аналізу змісту електронних джерел інформації.

Сприяти набуттю досвіду: використання електронної інформації на уроках історії та правознавства.

Очікувані навчальні результати теми:

Знання: принципів формування та наповнення інтернет сторінок.

Уміння: критично оцінювати Інтернет-ресурси.

Установки до: розвитку критичного мислення.

Набуття досвіду: визначення індикаторів надійності та достовірності веб-сайтів.

Теоретичний матеріал

Слухачі мають оволодіти навичками оцінки Інтернет-ресурсів, використовуючи відповідні методи, прийоми і стратегії критичного мислення. Ми часто вважаємо, що відомості, розташовані на веб-сайтах, завжди достовірні й не містять помилок, тому ці дані можна активно використовувати без будь-яких застережень. Проте, чи насправді це так? Спробуємо розібратися.

Сайти новин	Призначені для швидкого інформування відвідувача про новини і події. Інколи інформація на таких сайтах випереджає
--------------------	---

	телеканали та радіостанції.
Сайти ЗМІ (газет, журналів, радіостанцій та телеканалів)	Призначені для підтримки ЗМІ. Розміщують рекламу, анонси майбутніх випусків, фрагменти найбільш цікавих матеріалів. Обов'язково містять засоби зворотного зв'язку.
Освітні портали	Призначені для висвітлення діяльності закладів освіти та наукових установ, розміщення навчальних матеріалів.
Домашні сторінки	Створюються для особистого користування або для популяризації ідей автора.
Конференції та форуми	Призначені для обміну інформацією між зареєстрованими учасниками.
Сайти урядових та владних структур	Призначені для інформування громадськості про діяльність урядової або владної структури.

Вправа: слухачі повинні ввести в пошуковий рядок ключове поняття теми, яка вивчається на уроці, зайти на будь-який сайт та визначити мету його створення, спробувавши віднести його до відповідного типу. Після такого попереднього знайомства з ресурсом в якості рефлексії пропонуємо наступні питання:

- Із якою метою люди звертаються до мережі Інтернет?
- Яку інформацію можна знайти, використовуючи Інтернет?
- Хто може розмістити інформацію в Інтернеті?
- Чому інформацію, здобуту в Інтернеті, потрібно критично оцінювати?

Форма-пам'ятка для оцінювання Інтернет-ресурсу:

1. Адреса веб-сайту.
2. Назва веб-сайту.
3. Мета створення цього веб-сайту. Для чого (кого?) він був створений?
4. Яка організація або особа створила цей сайт?
5. Що подано на сайті: об'єктивні факти чи особиста думка автора?
6. З яких джерел автори сайта одержали інформацію?
7. Посилання на які інші джерела інформації вказані на сайті?
8. Чи має право автор подавати дану інформацію від свого імені?
9. Коли сайт був створений і як часто він поновлюється?
10. Чи можна назвати даний сайт корисним та важливим?
11. Чи можна перевірити інформацію, подану на сайті, за допомогою інших джерел (енциклопедій, словників, довідників тощо)?

Додатковою ознакою надійності джерела є забезпечення на сторінці так званого «зворотного зв'язку» з автором, тобто наявність його електронної адреси, або організація форуму (відстроченого спілкування) чи навіть чата з автором (авторами) веб-документу. А також наявність дати створення сайту, дат розміщення матеріалів та оновлення сайту.

Надійність URL-адреси веб-сайту (уніфікований вказівник ресурсу, стандартизований рядок символів якого вказує місцезнаходження ресурсу).

- gov – вказує на те, що це сайт державної установи;
- edu – ознака освітніх установ, університетів;

- com – використовується для комерційних організацій, які створені для отримання прибутку;
- org – в основному, ознака неприбуткових організацій.

Найбільш оптимальним шляхом розвитку в учнів умінь та навичок критичного оцінювання Інтернет-ресурсів є виконання спеціальних вправ:

«Знайди помилки в тексті». Найпростішим варіантом виконання цієї вправи може бути створена вчителем веб-сторінка за допомогою стандартної комп'ютерної програми **«MS Publisher»**. Учніма надається інформація, що відповідає навчальній темі уроку і яка містить помилки. Неточності можуть стосуватися дат, імен, подій, назв тощо. Завдання полягає в тому, щоб знайти помилки.

Більш складним варіантом цієї вправи може бути знайдена веб-сторінка в Інтернеті, яка містить історичні помилки. Після виконання вправи вчитель має поставити такі питання:

1. Яким чином були знайдені помилки в тексті?
2. На основі яких джерел ви знайшли помилки?
3. Що дає підстави довіряти одним джерелам інформації і не довіряти іншим?

«Переконуючі листи». Виконання цієї вправи складається з двох етапів. На першому етапі вчитель пропонує учням ознайомитися зі змістом веб-сторінки, на якій міститься інформація, що стосується теми уроку. Після ознайомлення зі змістом учні повинні написати лист до автора статті з питаннями, що стосуються прочитаного.

«Маркування тексту». Основою виконання вправи є вміння відділяти факти від суджень. Учитель пропонує учням прочитати текст історичного змісту та, використовуючи комп'ютерні інструменти, виділити в тексті авторські судження. Після опрацювання тексту учні повинні оцінити ступінь об'єктивності інформації, наданої у тексті, відповівши на наступні запитання:

1. Чи відповідають авторські судження історичним фактам?
2. Яку основну ідею намагався довести автор у своїй статті? Якими є припущення автора?
3. На основі яких фактів автор зробив подібні припущення?
4. Якою може бути протилежна оцінка наведених історичних фактів?
5. Які факти можна сформулювати на підтвердження протилежної інтерпретації фактів, наведених в статті?
6. Чи є причини сумніватися у фактах, поданих в статті? Яким чином можна переконатися у достовірності наведених фактів?

«Аналітик». Завдання учнів під час виконання цієї вправи полягає в тому, щоб знайти певну кількість сайтів, на яких міститься інформація за заданою темою. Знайдені Інтернет-ресурси учні, використовуючи індикатори надійності, повинні підпорядкувати за ступенем достовірності. Кількість сайтів для подібного аналізу не повинна перевищувати 5–7.

«Дилема». Зміст цієї вправи полягає в тому, щоб учні знайшли сайти, на яких розміщені протилежні оцінки певного історичного факту чи історичної постаті, та порівняли між собою аргументи, які наводять автори статті на підтвердження своїх оціночних суджень.

Творче завдання:

Опрацюйте навчальні вправи, підготуйте до кожної із них по 1-2 приклади.

Список рекомендованих джерел

I – Основні джерела:

1. Гриценчук О. Реалізація громадянської освіти засобами ІКТ у міжнародній практиці // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2007. – № 3. – С. 5 – 9.
2. Десятов Д. Л. Методика використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні історії / Д. Л. Десятов – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 111 [1] с.
3. Самойленко Н. І. Мультимедійні засоби під час повторення, узагальнення та систематизації знань учнів / Н. І. Самойленко // Інформатика та комп'ютерно-орієнтовані технології навчання : [зб. наук. праць]. – К. : Педагогічна Думка, 2001. –С. 102–104.

II – Додаткові джерела:

1. Нетьосов С. І. Навчання основ правознавства з використанням інформаційно-комунікаційних технологій / С. І. Нетьосов. – Х.: Вид. група «Основа», 2010. – 127[1] с. – (Б-ка журн. «Історія та правознавство». Вип. 4 (76)).
2. Ремех Т. О. Досвід проведення уроків правознавства з використанням мультимедійних технологій / Т. О. Ремех // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2004. – № 2.– С. 46–48.
3. Худобець О. А. Використання комп'ютерного супроводу на уроках історії стародавнього світу в 6 класі / О. А. Худобець // Історія в школах України. – 2006. – № 8. – С. 33–36.

III – Інтернет-ресурси:

<http://www.scribd.com/doc/33487253/>

<http://osvita.ua/school/technol/6804>

ТЕМА 4. Використання соціальних сервісів Інтернету на уроках історії та правознавства

Мета теми:

- ✚ охарактеризувати Мережеві сервіси Інтернету другого Веб 2.0.;
- ✚ сприяти активності користувачів у такому середовищі, включення останніх у процес використання та створення цих ресурсів та визначенням стратегії розвитку комунікаційного середовища в цілому;
- ✚ прослідкувати доступ до ефективно-організованої та своєчасно поновлюваної бази інформації, виконаної у гіпермедійній формі;
- ✚ розвивати навички комунікації, толерантності, критичність мислення.

Завдання теми:

Систематизувати знання щодо: сервісів Веб 2.0, що дозволяють користувачам діяти спільно – обмінюватися інформацією, зберігати посилання та мультимедійні документи, створювати та редагувати публікації.

Сформувати вміння (навички): Активності користувачів у такому середовищі, що характеризується включенням останніх у процес використання та створення цих ресурсів та визначенням стратегії розвитку комунікаційного середовища в цілому.

Розвинути установки до: комунікації, толерантності, критичність мислення.

Сприяти набуттю досвіду: використання соціальних сервісів Веб 2.0 в навчально-виховному процесі.

Очікувані навчальні результати теми:

Знання: соціальних сервісів Веб 2.0, технології ВікіВікі.

Уміння: організувати віртуальної екскурсії учнів.

Установки до: до ефективно організованої та своєчасно поновлюваної бази інформації, виконаної у гіпермедійній формі.

Набуття досвіду: застосування соціальних сервісів в роботі вчителя.

Теоретичний матеріал

На відміну від першого покоління, сервіси Веб 2.0 дозволяють користувачам діяти спільно — обмінюватися інформацією, зберігати посилання та мультимедійні документи, створювати та редагувати публікації.

До найбільш популярних соціальних сервісів Веб 2.0 відносять:

- соціальні геосервіси;
- блоги, що дозволяють створювати записи та коментувати їх;
- комунікаційні системи, що надають можливість учасникам спілкуватися між собою в реальному часі (чат, форум, відео-конференції тощо).

Використання соціальних сервісів в педагогічній практиці дозволяє розвивати:

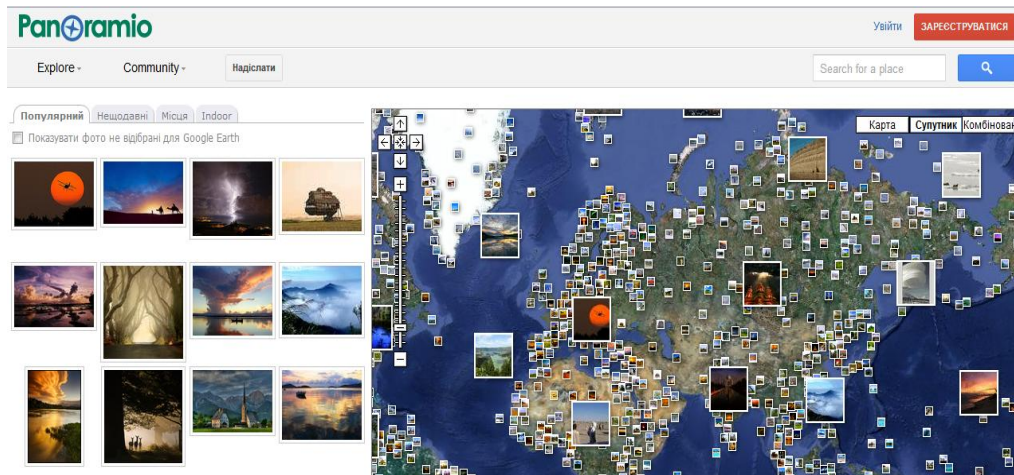
- навички комунікації.
- толерантність.
- критичність мислення.

Вікімапія (<http://wikimapia.org>).

Вікімапія – це сайт, на якому карта світу створена на основі фотографій, зроблених з космічного супутника. Кожен користувач, зареєструвавшись на цьому сайті, отримує можливість позначати на карті світу відомі йому об'єкти та вносити інформацію про них. Після віртуальної екскурсії учні можуть залишити на сайті свої враження від побаченого. Поєднання розповіді вчителя з візуальними образами дозволяє створювати яскраві сюжетні картини, які залишаються в пам'яті учнів надовго. Сама назва соціального сервісу Вікімапія говорить про те, що він пов'язаний з іншим соціальним сервісом Інтернету – Вікіпедією, побудованого за технологією ВікіВікі. Вікімапія надає можливість скористатися цікавими функціями, що мають назву «географічних інструментів». Розробники сайту пропонують дві можливості – вимірювання шляху та вимірювання площі. Оскільки лінію можна проводити ламану, ставлячи на ній відповідні позначки, можна визначити будь-яку відстань, яка проілюструє історичну подію. Таким чином, можна вирахувати шлях, пройдений військом Александра Македонського, чи розміри Великої китайської стіни, відстань від грецької метрополії до колонії тощо. Використання Вікімапії пов'язаний із занесенням на сайт власної інформації. Найбільш простий і доступний варіант – позначити на карті об'єкти, пов'язані з історією чи культурою міста, села, в якому проживають учні.

До інших геосервісів слід віднести «Panoramio» (<http://www.panoramio.com/>). Цей сервіс може зацікавити вчителя величезною кількістю фотографій, зроблених по всьому світу. Серед них значна кількість фото різних історичних місць та об'єктів.

Програма «Google Earth» – окрема програма, яку можна безкоштовно скачати з сайту <http://earth.google.com> та за її допомогою користуватися трьохвимірною моделлю Земної кулі на локальному комп'ютері. За умови постійного підключення до Інтернету програма надає великі можливості для роботи з моделями земної поверхні.

Творче завдання:

- 1) Дослідіть сайти, про які йшла мова у теоретичному матеріалі;
- 2) позначте на карті світу відомі вам об'єкти та внесіть інформацію про них. (**Порада!** Крім текстового матеріалу, користувачі можуть додати до опису ще й фотографії);
- 3) за допомогою «географічних інструментів» на сайті Вікімапія виміряйте шлях та площі шлях пройдений військом Александра Македонського (розміри Великої китайської стіни, відстань від грецької метрополії до колонії тощо).
- 4) Вправа «Вимірювання площі». Нанесіть на карту сайту власну інформацію. Найбільш простий і доступний варіант – позначити на карті об'єкти, пов'язані з історією чи культурою міста, села, в якому ви проживаєте, позначте на карті пам'ятні місця, події, що відбулися на території області, району, села.

Список рекомендованих джерел

I – Основні джерела:

1. Гевал П.А. Загальні принципи використання комп'ютера на уроках різних типів // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2000. – №3. – С. 5 – 6.
2. Жаріков В. З досвіду використання мультимедійних технологій на уроках історії // Історія України. – 2010. – № 9. – С. 3 – 4.
3. Нетьосов С. І. Методика використання інформаційно-комунікаційних технологій на лабораторно-практичних заняттях з правознавства / С. І. Нетьосов // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2011. – № 5 (25) [Електронне видання]. – Режим доступу : <http://www.journal.iitta.gov.ua>.

II – Додаткові джерела:

1. Барладін О., Ісаєв Д., Даценко Л. Історичний атлас в комп'ютерному класі // Історія в школах України, 2005. – №5. – С. 4 – 7.
2. Недзельська В.М. Деякі аспекти використання комп'ютера на уроках історії та правознавства // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2000. – №3. – С. 6 – 9.

III – Інтернет-ресурси:

<http://earth.google.com>
<http://www.panoramio.com/>

<http://wikimapia.org>

ТЕМА 5: Організація віртуальних екскурсій з використанням мультимедійних ресурсів Інтернету

Мета теми:

- ✚ охарактеризувати музеї як культурно-освітні та науково-дослідні заклади;
- ✚ сприяти формуванню в слухачів національних та загальнолюдських цінностей, толерантного ставлення та поваги до інших народів;
- ✚ прослідкувати педагогічний потенціал музеїв;
- ✚ розвивати вміння слухачів проводити за допомогою мультимедіа «віртуальних екскурсій» в якості форми уроку.

Завдання теми:

Систематизувати знання щодо: ролі музеїв у навчанні та вихованні підростаючого покоління.

Сформувати вміння (навички): організувати «віртуальну екскурсію» до музею.

Розвинути установки до: оглядів експонатів музею, виставок за допомогою мультимедійних ресурсів Інтернету.

Сприяти набуттю досвіду: «віртуальної екскурсії» як нестандартної форми уроку.

Очікувані навчальні результати теми:

Знання: можливостей ознайомитися з музейними експонатами більшості відомих музеїв світу.

Уміння: використати мультимедійні ресурси музейного сайту для створення електронної бази наочних засобів різних видів: картин, портретів, фото- та відеоматеріалів.

Установки до: організації діяльності з художніми наочними джерелами.

Набуття досвіду: застосування мультимедійних ресурсів Інтернету.

Теоретичний матеріал

Педагогічний потенціал музеїв настільки величезний, що в Росії останнім часом розвивається цілий напрямок в освіті, а саме — музейна педагогіка, яка бере свій початок ще з 70-х років минулого століття. На сьогодні музейний простір України складають 11 млн. експонатів, тисячі з яких справедливо вважаються культурним надбанням всього людства. У музейних колекціях представлено унікальні творіння матеріальної і духовної культури народів, розкрито їх економічне, суспільно-політичне, науково-технічне і культурне значення. Прикладом у справі використання віртуальних екскурсій може бути пропозиція Президента України у формі слайд-шоу відвідати Секретаріат Президента України, Будинок Городецького та Маріїнський палац на оновленому сайті — <http://www.president.gov.ua/slideshow/>.

Отже, визначимо цінність віртуальної екскурсії.

- ✓ По-перше, вона надає можливість ознайомитися з музейними експонатами більшості відомих музеїв світу, не дивлячись на місце свого знаходження.
- ✓ По-друге, в руках вчителя з'являється потужний мотиваційний інструмент, який допоможе активізувати навчально-пізнавальну діяльність учнів на уроці.
- ✓ По-третє, учні отримують доступ до якісних мультимедійних продуктів, за допомогою яких вчитель зможе сформувати образні уявлення і поняття про історичне минуле.

Знайти електронні адреси сайтів музеїв України можна зайшовши на головну сторінку порталу «Музейний простір України» (<http://prostir.museum/>).

Використати повні можливості віртуальної екскурсії дозволяє сайт Ермітажу (<http://www.hermitagemuseum.org/>) завдяки панорамним зображенням, які надають відвідувачу можливість ознайомитися з більшістю експонатів, що там знаходяться. Ермітаж нараховує 132 зали, тому обрати найбільш цікаві експонати, які можна оглянути на уроці, досить важко. На допомогу прийде функція «Найцікавіше в залі», створена розробниками віртуальних екскурсій.

БЫСТРЫЙ ПОИСК

- ЭРМИТАЖ
- ЭРМИТАЖНЫЙ ТЕАТР
- МЕНШИКОВСКИЙ ДВОРЕЦ
- ГЛАВНЫЙ ШТАБ
- ВНЕШНИЕ ВИДЫ
- РХЦ "СТАРАЯ ДЕРЕВНЯ"
- МУЗЕЙ ИМПЕРАТОРСКОГО ФАРФОРОВОГО ЗАВОДА

ЭРМИТАЖ

Виртуальная экскурсия предоставляет Вам **уникальную возможность** посетить **Государственный Эрмитаж**, в какой части Земного шара Вы бы ни находились. В этом разделе Вы увидите **описания и панорамные изображения залов Зимнего дворца, Малого, Большого и Нового Эрмитажей**, а также сможете познакомиться с **шедеврами** всемирно известных коллекций **музея**.

- ⇨ ПЕРВЫЙ ЭТАЖ
- ⇨ ВТОРОЙ ЭТАЖ
- ⇨ ТРЕТИЙ ЭТАЖ
- ⇨ ВИДЫ С КРЫШИ

Екскурсії залами Третьяковської галереї (<http://www.tretyakov.ru/>). Скориставшись віртуальною картою музею, залишається тільки подорожувати по залах, вивчаючи їх експонати. У процесі підготовки до уроків, на яких будуть вивчатися твори живопису, вчителів краще все ж таки скористатися «Вебгалереєю мистецтва», (<http://www.wga.hu/frames-e.html?/welcome.html>), ресурсом, на якому зібрана найбільш повна колекція електронних репродукцій картин. На цьому сайті вчитель зможе знайти практично всі картини будь-якого художника. Не менш цікавим є російськомовний сайт, присвячений французькому музею Лувр (<http://louvre.historic.ru/>). Він надає можливість не тільки здійснювати віртуальні екскурсії галереями Лувру, але й записати побачене у формі відеофільму. Вчитель може розробити завдання і питання до записаного відеосюжету, організуючи роботу учнів.

Музей Лувр

Париж. Экскурсия. Гид. Экскурсии по Парижу. Русскоговорящий гид, трансферы. Лувр, Версаль и др... www.louvre.ru

На яхте в Полмосковье. Вводный курс по управлению парусной яхтой. Стоимость от 3 000 руб в час www.l2boats.ru

Прага, Вена, Дрезден. Дрезден 35 €, Вена 65 €, К. Вара 35€, Ч. Крумлов 50 €, Кутна Гора 35 € www Реклама от Google

История музея Коллекция Лувра Экскурсия по Лувру Виртуальный тур Ссылки Карта проектов

Диски от INNOBIL.RU

Музей Лувр

Лувр - это не только архитектурный памятник, как дворец французских королей, но и один из самых известных музеев мира. В нем собрана богатейшая коллекция разнообразных экспонатов. Здесь можно найти барельефы из ассирийских дворцов, египетскую живопись и многое другое.

Данный сайт посвящен французскому музею Лувр и является вольным переводом на русский официальный сайта музея. Данный перевод был осуществлен с разрешения администрации официального сайта www.louvre.fr. На сайте вы сможете найти историю Лувра и описание коллекции музея, а так же осуществить виртуальную экскурсию по музею (требуется Quick Time 4).

Экскурсия по Лувру с лицензионным гидом

История Лувра

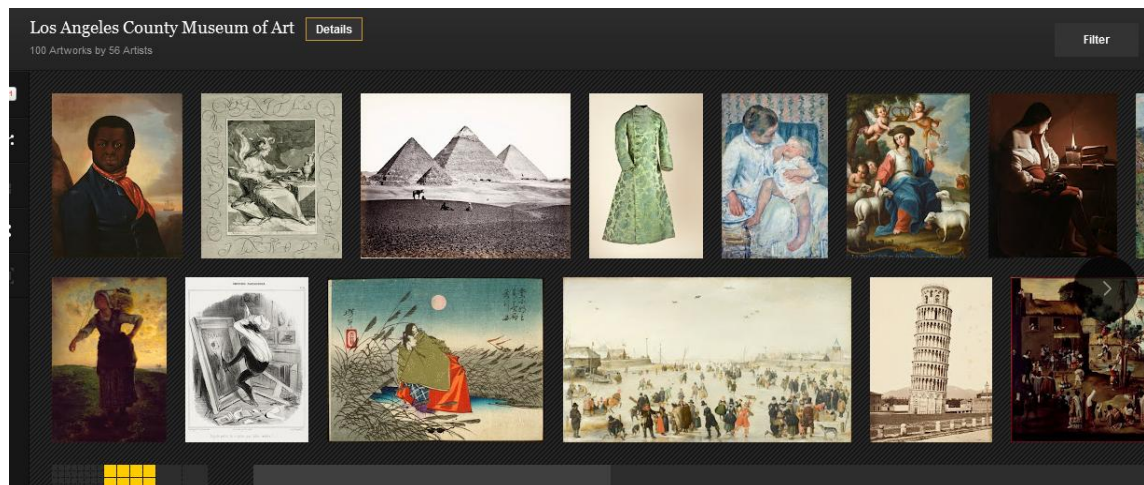
Лувр это средневековая крепость, дворец королей Франции и музей в течение последних двух столетий. На архитектуре дворца остались свидетельства его более чем 800 летней истории.

Здійснити віртуальну екскурсію також дозволяє новий проект, який запустила компанія Google у лютому 2011 р. Інтернет-гігант представив свій новий Художній проект (Google Art Project), який підтримали 17 галерей, музеїв та експозицій з усього світу. Кожен із 17 музеїв також обрав один твір, який сфотографували спеціальними камерами в гігапксельній роздільній здатності (технологія, яка дозволяє робити величезні панорамні кадри ідеальної якості). У результаті глядач може розглянути навіть дрібні деталі картини, практично недоступні неозброєному оку.

АЛГОРИТМ РОБОТИ З ВІЗУАЛЬНИМ ДЖЕРЕЛОМ

- ❖ **ОПИС** (найдетальніша констатація усього зображеного)
 - необхідно вміти відрізнити факти від припущень, не допускати інтерпретації;

- ❖ **ІНТЕРПРЕТАЦІЯ** (Припущення аналіз документу з власними коментарями зображеного)
 - критерієм оцінки в цьому випадку є власний досвід, соціальний стан, історичні уявлення
- ❖ **АВТОРСТВО** (з'ясування авторства та мотивів створення)
 - з'ясування причин виникнення джерела так і мотивів та мети створення;
 - необхідно також висловити припущення стосовно автора: професійність, за ангажованість;
- ❖ **ВИСНОВКИ** (ІСТОРИЧНА ЕМПАТІЯ)
 - історична емпатія, тобто «реконструкція» почуттів та стану людей, що зображені на документі та ставлень сучасників до зображеного.

Творче завдання:

1. Дослідити запропоновані сайти.
2. Організувати для колег віртуальну екскурсію його рідним містом чи селом.
3. Розробити урок з елементами рольової гри де учні класу поділяються на групи: екскурсоводи, репортери, дослідники, енциклопедисти.

Список рекомендованих джерел

I – Основні джерела:

1. Десятов Д. Л. Методика використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні історії / Д. Л. Десятов – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 111 [1] с.
2. Забарна А. П. Використання на уроках інформатики електронної енциклопедії WikiMicrosoft // Комп'ютер у школі та сім'ї. — 2007. — № 6.
3. Закон України «Про музеї та музейну справу» // Урядовий кур'єр. —1995. — 17 серпня. — С. 8.

II – Додаткові джерела:

1. Києнко-Романюк Л. А. Професійні компетентності педагога як рівень його кваліфікації [Текст]: Професіоналізм педагога в контексті європейського вибору України: якість освіти – основа конкурентоспроможності майбутнього фахівця // Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Ялта, 22–24 вересня 2011 року). – Ялта : РВНЗ КГУ, 2011. – Ч. 1. – 232 с. – С. 179–182.
2. Мокрогуз О. П. Інноваційні технології на уроках історії / О. П. Мокрогуз. – Харків : Вид. група «Основа» : Тріада +, 2007. – 192 с.

3. Полат Е. С. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования [Текст]: учеб. пособие для студ. пед. вузов и системы повышения квалификации пед. кадров / Полат Е. С., Бухаркина М. Ю., Моисеева М. В., Петров А. Ю. / Евгения Семеновна Полат (ред.). – М. : Academia, 2001. – 271 с.

III – Интернет-ресурси:

<http://www.tretyakov.ru/>.

<http://www.wga.hu/frames-e.html?/welcome.html>

<http://louvre.historic.ru/>

ТЕМА 6: Використання блогу, як медіа-освітньої технології в процесі навчання історії

Мета теми:

- ✚ охарактеризувати небезпеку пасивного сприйняття інформації, хижацьке ставлення до медіа, плагіату текстів, робіт, ідей та формування стереотипного мислення і спотвореного світогляду;
- ✚ сприяти формуванню у школярів медіа-компетентності, під якою розуміється критичне й вдумливе ставлення до медіа з метою виховання громадян, здатних висловлювати власні судження на основі отриманої інформації;
- ✚ розвивати співробітництво між учнями та вчителем, підвищення їх мотивації й забезпечення тим самим кращих умови для досягнення заданих навчальних цілей;
- ✚ визначити перспективні напрямки реалізації принципів медіа-освіти у навчальному процесі є застосування систем сучасних соціальних сервісів Інтернету, який дозволяє використати принципи навчання у співробітництві тобто створення та ведення блогу.

Завдання теми:

Систематизувати знання щодо: використання блогів у сфері освіти.

Сформувати вміння (навички): інтерпретувати і створювати повідомлення, обирати найбільш придатні для комунікації медіа.

Розвинути установки до: формування в слухачів медіа-компетентності.

Сприяти набуттю досвіду: навчання у співробітництві.

Очікувані навчальні результати теми:

Знання: про «блог», як сучасний соціальний сервісів Інтернету, який дозволяє використати принципи навчання у співробітництві.

Уміння: використання блогів у сфері освіти.

Установки до: використання блогів, як спосіб розміщення важливої інформації: домашня робота, важливі дати, пропущені уроки, проекти, дошки обговорень.

Набуття досвіду: використання блогу як медіа-освітньої технології, що може стати базою для тренування і розвитку вмінь аналізу, синтезу й оцінки інформації, розвитку критичного і творчого мислення учнів.

Теоретичний матеріал

Найбільш популярною комп'ютерною технологією сьогодні стало використання електронних презентацій. Учителі охоче застосовують їх як один з різновидів візуально-акустичного ряду на всіх етапах уроку. Це пояснюється тим, що залишаються незмінними основні принципи класно-урочної системи. Сформована в учнів медіа-компетентність дає можливість використовувати необхідну інформацію, аналізувати її, ідентифікувати економічні, політичні, соціальні чи культурні інтереси, пов'язані з нею. Медіа-освіта навчає людей інтерпретувати і створювати повідомлення, обирати найбільш придатні для комунікації медіа, дозволяє здійснювати право на свободу висловлювання та інформації, що не тільки сприяє особистісному розвитку, але й зумовлює соціальну участь й інтерактивність.

Одним із сучасних соціальних сервісів Інтернету, який дозволяє використати принципи навчання у співробітництві, є створення та ведення блогу. Термін «блог» походить від англійського слова «web-logging» – вхід до Всесвітньої мережі. Блог – це веб-сайт, головний зміст якого – записи, зображення чи мультимедіа, що регулярно додаються. Створюється блог автоматично, за допомогою чисельних Інтернет-сервісів, що пропонують таку послугу. Наприклад, за допомогою безкоштовного ресурсу Blogger (<http://www.blogger.com>) веб-сторінку можна створити за 5 хвилин.

Отже, освітні блоги, які сьогодні існують в мережі Інтернет, можна поділити на такі види:

1. Блог вчителя-предметника. Подібний блог може містити навчальні плани, конспекти, корисні посилання, додаткову інформацію, навчальне відео тощо.
2. Блог класу. Співавторами такого блогу можуть виступати учні та їх батьки. На такому блозі зазвичай розміщують інформацію про класні заходи, фотографії класу тощо.
3. Блог методоб'єднання вчителів. Зміст такого блогу може становити інформація для вчителів-предметників, новини у навчанні, повідомлення про різні конкурси тощо.
4. Блог – електронний зошит учня. Учні можуть виконувати домашні завдання прямо в блозі (твір, есе), а вчитель отримує можливість оцінити та прокоментувати виконану роботу.
5. Блог – шкільна газета. Така форма газети є дуже зручною для сучасних школярів, оскільки дозволяє не тільки публікувати статті, проводити різноманітні опитування, але й розміщувати численні фото та відео. До того ж, кожен публікацію можна прокоментувати, а автор зможе відповісти на отримані коментарі.
6. Блог навчального проекту.

Структура такого блогу повинна включати наступні складові (розглянемо їх на прикладі теми, що вивчається на уроках історії України в 10-му класі, «Українська СРР в умовах нової економічної політики (1921–1928)»).

1. *Вступна стаття*, в якій формулюється тема проекту та обґрунтовується його цінність. Тема проекту може бути сформульована у вигляді проблемного питання. Наприклад, «Які наслідки для України мало запровадження нової економічної політики?»
2. *Завдання проекту*, умови його реалізації та оптимальні шляхи виконання поставлених завдань. Завдання проекту (визначаються державними вимогами до рівня

загальноосвітньої підготовки учнів). Наприклад. «Визначити сутність непу та політики українізації»; «Порівняти прояви і процеси стабілізації економічного і соціального життя в Україні за часів непу з аналогічними загальноєвропейськими та світовими»; «Сформулювати власну оцінку результатів та наслідків непу і політики «українізації»»; «Визначити зв'язки між політикою непу, входженням України до складу СРСР, політикою українізації та основними тенденціями розвитку культури і духовного життя».

3. *Поетапний опис* процесу роботи над проектом, розподіл ролей, обов'язків кожного учасника, список використаних інформаційних ресурсів тощо.

4. *Висновок* у вигляді узагальнення результатів, підбиття підсумків та розв'язання задач. Виходячи із завдань навчального проекту, свої висновки учні можуть подати у вигляді статей під такими заголовками: «Хронологія головних подій в Україні в період непу», «Зміни у територіально-адміністративному устрої України протягом 1921–1928 рр.», «Зрушення в повсякденному житті різних верств українського населення в 1921–1928 рр.», «Входження України до складу СРСР», «Сутність політики українізації», «Спільні та відмінні риси стабілізації економічного і соціального життя в Україні та закордоном», «Наслідки політики непу для України», «Здобутки та проблеми культурного й духовного життя в Україні у 1921–1928 рр.» тощо.

5. *Самооцінка* роботи групи.

Творче завдання:

Створити за допомогою безкоштовного ресурсу Blogger (<http://www.blogger.com>) власну веб-сторінку (блог проект).

Список рекомендованих джерел

I – Основні джерела:

1. Десятков Д. Л. Методика використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні історії / Д. Л. Десятков – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 111 [1] с.
2. Забарна А. П. Використання на уроках інформатики електронної енциклопедії WikiMicrosoft // Комп'ютер у школі та сім'ї. — 2007. — № 6.
3. Яценко Ю. С. Блоги в учебном процессе [Электронный ресурс] / Ю. С. Яценко // Мастер-классы для преподавателей английского языка: [Сайт]. – Режим доступа: http://internetineflt.narod.ru/МК_1_2.html. – Загл. с экрана.

II – Додаткові джерела:

1. Блоги в учебном процессе: Форум портала электронного обучения [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.e-learning.by/ForumTheme/Blogiv-uchebnom-processe/Elearning.html>. – Загл. с экрана.
2. Википедия [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ru.wikipedia.org>. – Заглавие с экрана.
3. Геокешинг, Геотаггинг, Фликр, Вики-Вики, Веб-блоги и Живой журнал в образовании: Новое поколение учебных проектов городских улиц и сетевых сообществ / Е. Д. Патаракин, Я. С. Быховский, Е. Н. Ястребцева. – М. : Институт развития образовательных технологий, 2005. – 36 с.
4. Роберт И. В. Современные информационные технологии в образовании: дидактические проблемы, перспективы использования. — М.: Школа-Пресс, 1994. – 205 с.

III – Інтернет-ресурси:

<http://www.nbuiv.gov.ua/e-journals/ITZN/em5/content/08lsgtso.htm>

<http://www.cippe.edu.ua>

<http://ostriv.in.ua/index.php>

ТЕМА 7: Персональний веб-сайт як методичний інструмент в роботі вчителя

Мета теми:

- ✚ охарактеризувати методичний потенціал персонального веб-сайту;
- ✚ сприяти за допомогою персонального веб-сайту, підсилення навчальної мотивації учнів, підвищити ефективність навчального процесу та активізувати пізнавальну активність школярів;
- ✚ прослідкувати основні функції персонального веб-середовища;
- ✚ розвивати вміння створити персональний сайт вчителя, призначений для супроводу навчального процесу та дистанційної комунікації між вчителем та учнями;
- ✚ визначити способи конструювання веб-сайтів.

Завдання теми:

Систематизувати знання щодо: методичний потенціал персонального веб-сайту.

Сформувати вміння (навички): створити свій персональний веб-сайт.

Розвинути установки до: представлення себе Інтернет-спільноті, інформацію про свої особисті якості та професійні пріоритети.

Сприяти набуттю досвіду: ефективній та раціональній організації навчального процесу та позаурочній комунікації з учнями.

Очікувані навчальні результати теми:

Знання: можливостей створення персонального веб-сайту.

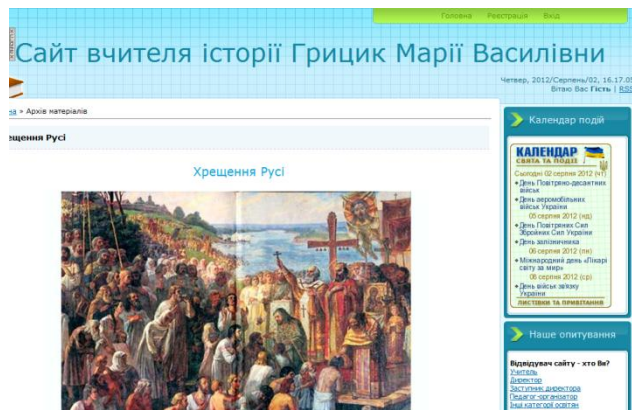
Уміння: повноцінно використовувати функції персональний веб-сайт, як персонального міні віртуального середовища.

Установки до: підвищення рівня володіння засобами ІКТ.

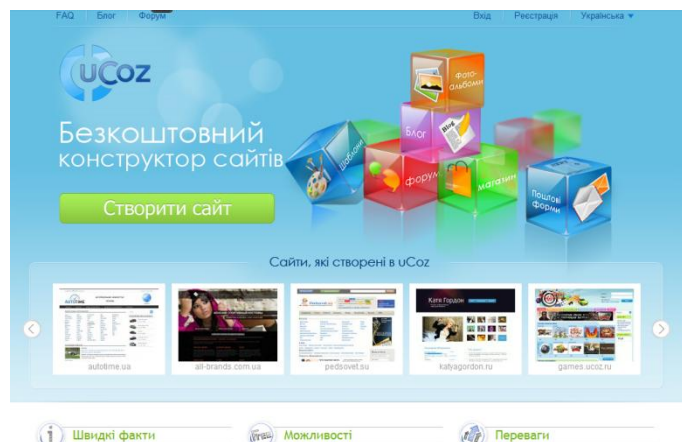
Набуття досвіду: співпраці між досвідченими та молодими педагогами щодо використання комп'ютерної техніки, секретів педагогічної майстерності.

Теоретичний матеріал

Незважаючи на досить велику кількість освітніх ресурсів у мережі найбільш ефективними саме для учнів є ресурси, максимально наближені до потреб учнів, тобто ті, що створюються і підтримуються на рівні навчального закладу, курсу, навчального предмету тощо, та органічно вписуються в навчальне середовище. Таким місцем може стати персональний сайт учителя. «Веб-сайт» або просто «сайт» (англ. website, від web — павутина і site — «місце») — це одна або сукупність веб-сторінок, доступних в Інтернеті. Найбільш раціональним й доступним для будь-якого вчителя історії способом створення персонального сайту є можливість скористатися спеціалізованим інструментарієм Інтернет-сервісу, призначеного для створення сайтів за допомогою візуальних конструкторів. Наприклад, такий Інтернет-сервіс, як «OsvitaHost.net», пропонує розміщення, реєстрацію та технічну підтримку сайтів учасникам освітнього процесу: навчальним установам, викладачам, учням. Доволі популярним серед користувачів Інтернету є російсько-мовний безкоштовний ресурс «Narod.ru», що дозволяє створити персональний сайт за лічені хвилини, використовуючи відповідні шаблони. Але російськомовний інтерфейс ресурсу стоїть на заваді використання такого сайту в навчальному просторі України.

Пропонується вчителям історії використати для створення персонального сайту унікальну систему «Ucoz». По-перше, ця система має україномовний інтерфейс, а отже, немає необхідності замінювати стандартні назви сторінок та розділів. По-друге, персональний сайт на початковому етапі свого існування має солідний розмір — 405 Мб, якого вистачає для сайту навчального призначення. Єдина вимога, яка висувається до власників сайтів, — сайт повинен бути діючим.

Тобто, власник сайту повинен його використовувати, змінюючи або доповнюючи інформацію, хоча б раз на 40 днів. Аналіз педагогічного досвіду та особистий досвід засвідчив, що персональний веб-сайт може виконувати наступні функції:

- створення навчального міні-середовища;
- поширення власного педагогічного досвіду;
- підвищення власного фахового рівня;
- підвищення рівня володіння засобами ІКТ;
- можливість зробити навчально-виховний процес гнучкішим за рахунок більш мобільного управління;
- розміщення навчальних матеріалів (програм, планів, контрольних запитань до заліку та тематичного оцінювання);
- допомога учням у самостійній роботі та підготовці домашнього завдання;
- можливість для учнів на відстані отримувати навчальний матеріал;
- спілкування учнів з однокласниками та безпосередньо з учителем.

Оформлення та наповнення сайту інформацією слід розпочати з головної сторінки, адже саме її першою побачать учні. На головній сторінці можна подати матеріали, актуальні для учнів. Наприклад, якщо планується викладання факультативу або нового для школярів курсу, на цій сторінці можна розмістити коротку інформацію, яка б змогла змотивувати учнів до вивчення нового для них предмету. На цій же

сторінці вчитель може повідомити про зміни у розкладі занять, поінформувати учнів про проведення тижня історії, олімпіади тощо. Взагалі, на головній сторінці може бути розміщена будь-яка інформація у форматі новин. Головне, щоб вона була оформлена у вигляді, максимально зручному для сприйняття, а також була особистісно забарвленою. Також на головній сторінці за бажанням вчитель може розмістити такий модуль як міні-чат, який дозволяє організувати інтерактивне спілкування між користувачами сайту в режимі реального часу. А отже, учні матимуть змогу отримати швидку відповідь на запитання, яке виникло, приміром, під час виконання домашнього завдання. Наступний модуль — каталог файлів. Головне призначення цієї структурної одиниці сайту — надання учням можливості ознайомлюватися та мати постійний доступ до різноманітних матеріалів під час проведення уроків та виконання домашніх завдань: різноманітних пам'яток, опорних конспектів, схем, графіків тощо. Кожен зареєстрований користувач сайту може розміщувати свої матеріали, і тому вчитель має змогу створити спеціальну папку, де б учні залишали підготовлені ними реферати чи повідомлення до уроку.

Творче завдання:

1. Розробити власний веб-сайт використовуючи інструментарій системи «Ucoz».
2. Презентувати свій веб-продукт колегам.

Список рекомендованих джерел

I – Основні джерела:

1. Десятов Д. Л. Методика використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні історії / Д. Л. Десятов – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 111 [1] с.
2. Проценко Г. О. Веб 2.0 – нові можливості Інтернету//Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2007. – № 6.
3. Спірін О. М. Інформаційно-комунікаційні та інформативні компетентності як компоненти системи професійно-спеціалізованих компетентностей вчителя інформатики / О. М. Спірін // [Електронний ресурс]Сайт Інституту інформаційних технологій і засобів навчання АПН України, 2007–2009.

II – Додаткові джерела:

1. Полат Е. С. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования [Текст]: учеб. пособие для студ. пед. вузов и системы повышения квалификации пед. кадров / Полат Е. С., Бухаркина М. Ю., Моисеева М. В., Петров А.Ю. / Евгения Семеновна Полат (ред.). – М. : Academia, 2001. – 271 с.
2. Учитель. Вікіпедія. Вільна енциклопедія [Електронний ресурс]. Заголовок з екрана. – Режим доступу до статті: <http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A3%D1%87%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%8C> (20.02.2012р.).
3. Худобець О. Новітні інформаційні технології: навчити учителя // Історія України. – 2006. – № 17. – С. 32-33.

III – Інтернет-ресурси:

- <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ITZN/em5/content/081sgtso.htm>
<http://www.cippe.edu.ua>
<http://ostriv.in.ua/index.php>

ТЕМА 8: Методичні принципи створення комп'ютерних тестів з історії

Мета теми:

- ✚ охарактеризувати можливості мультимедійного контролю навальних досягнень учнів;
- ✚ прослідкувати нові стандарти перевірки знань за допомогою універсальних тестових технологій;
- ✚ стимулювати вчителів до впровадження комп'ютерного тестування у процес навчання шкільних предметів;
- ✚ визначити необхідність використання комп'ютерних тестів на уроках історії, що зумовлена такими чинниками, як навчальний, психологічний, соціально-адаптивний та загальнокультурний.

Завдання теми:

Систематизувати знання щодо: запровадження новітніх технологій навчання й оцінювання;

Сформувати вміння (навички): створення тестів, їх редагування, проведення тестування та аналізу результатів;

Розвинути установки до: використання повнофункціональною програмою для створення комп'ютерних тестів «MyTest»;

Сприяти набуттю досвіду: використання симбіозу тестових та традиційних методів контролю знань учнів.

Очікувані навчальні результати теми:

Знання: переваг використання комп'ютерних тестів;

Уміння: працювати в програмі MyTest, що надає широкі можливості вчителю історії для створення повноцінного тесту;

Установки до: уникнення технічних дефектів, тобто недоліків в тестових завданнях, що погіршують його вимірювальні якості;

Набуття досвіду: нетрадиційних методів контролю знань учнів.

Теоретичний матеріал

Серед засобів об'єктивного контролю найбільш науково обґрунтованим є метод тестування із залученням технічних засобів для його проведення та обробки результатів. За умов переходу до обов'язкового зовнішнього тестування використання комп'ютерних тестів на уроках дає можливість учителям та учням пристосуватись до нового стандарту перевірки знань, освоїти новітні методики оцінювання знань та вмінь і водночас підвищити рівень комп'ютерної грамотності. Комп'ютерне тестування, яке в зарубіжній літературі отримало назву computer-based testing (СВТ), у першу чергу відрізняється від бланкового тим, що тест надається не у паперовому буклеті, а в базі даних комп'ютера. До головної переваги комп'ютерних тестів можна віднести отримання результату тестування одразу ж після його закінчення. Ми радимо скористатися найбільш простою, повнофункціональною програмою для створення комп'ютерних тестів «MyTest», яку безкоштовно можна скачати з Інтернету.

Загрузить (скачать) программу MyTest X**MyTest X (версия 10) Девять различных типов заданий! Еще больше возможностей!**Интерфейс программы на 7 языках: русском, белорусском, украинском, монгольском, болгарском, татарском и английском.
Не знаете как сменить язык? [\[Показать \]](#)

Текущая версия программы - 10.2.0.2

В комплекте с программой идет несколько демо-тестов и тестов для подготовки к ГИА. Они помогут Вам сразу же приступить к работе и лучше разобраться с программой MyTest X.

Скачать файл установки программы. (рекомендуется!)Инсталлятор поможет вам легко установить программу, а также создать значки и ярлыки, ассоциировать файлы, указать нужный язык интерфейса... Этот вариант установки программы подходит для большинства пользователей. Размер 6,5 Мбайт.
Контрольная сумма MD5: 0e4529a0eb44202df3852e828d3646b**Скачать архив с программой (для установки вручную): Rar-архив, Zip-архив.**

Достаточно распаковать архив в нужную папку на Вашем компьютере. Создать ярлыки и ассоциировать файлы можно позже через меню настройки программы или самостоятельно. Информация о настройке программы есть в разделе справки. Этот вариант подходит для более опытных пользователей. Размер архива с программой всего около 7 Мбайт.

Использование или распространение программы означает полное согласие с лицензионным соглашением.

Власне MyTest – це система програм (програма тестування учнів, редактор тестів і журнал результатів) для створення і проведення комп'ютерного тестування, отримання й аналізу результатів, виставлення оцінки за відповідною шкалою.

- Тестові завдання з однією правильною відповіддю.
- Тестові завдання множинного вибору
- Тестові завдання логічних пар, або визначення відповідності.
- Тестові завдання на визначення послідовності.

Комп'ютерні тести повною мірою дозволяють використати три основні функції тестування.

- ✚ Перша, найбільш очевидна, – діагностуюча – дозволяє виявити рівень знань, умінь та навичок учнів.
- ✚ Друга – навчальна, яка в комп'ютерній програмі представлена «Режимом навчання». Учень під час виконання тестових завдань у цьому режимі має змогу не лише побачити помилки, яких він припустився, а і правильну відповідь, або в разі потреби скористатися підказкою. У випадку неправильної відповіді виводиться пояснення.
- ✚ Третя функція – виховна, яка виявляється в періодичності й невідворотності тестового контролю. Це суттєво дисциплінує, організовує й спрямовує діяльність учнів, допомагає виявити і ліквідувати прогалини у знаннях, формує бажання розвивати свої здібності.

Комп'ютерні тести можна створювати з використанням численних комп'ютерних інструментів – різноманітних редакторів і програм для створення презентацій, використовуючи мови програмування й можливостей Інтернету.

Ряд важливих переваг має використання комп'ютерних тестів в процесі обробки та представлення результатів тестування:

1. За наявності в класі (школі) комп'ютерної мережі можна легко організувати централізований збір і опрацювання результатів тестування. Результати виконаного завдання виводяться школяреві та відправляються в автоматичному режимі вчителю на комп'ютер.
2. Комп'ютерна програма MyTest дозволяє безпосередньо стежити за процесом тестування. Вчитель має можливість бачити на екрані монітора, хто з учнів і який саме тест виконує, скільки завдань і з яким результатом виконано.
3. Учитель отримує детальну інформацію про результати проходження тестів учнями, а також може налаштувати вигляд таблиці результатів «під себе» (сховавши окремі колонки). До того ж можна упорядкувати результати за будь-яким критерієм,

зберігати їх у файлі для подальшого опрацювання.

4. Учитель має можливість швидко проаналізувати результати тестування, наприклад, які питання викликали найбільші ускладнення під час розв'язання, щоб згодом провести з учнями роботу над помилками.

Програма MyTest надає результат розв'язання учнем тесту у відсотках, інформацію про кількість правильно і невірно виконаних завдань, про час, витрачений на розв'язання тесту тощо. Допомогу в аналізі результатів тестування надають вчителю діаграми правильності і часу, витраченого на розв'язання завдань. Під час складання як комп'ютерних, так і бланкових тестів слід уникати технічних дефектів, тобто недоліків в тестових завданнях, що погіршують його вимірювальні якості. Технічні дефекти, що трапляються під час написання тестових завдань, можна поділити на три класи.

Перший – дефекти, що пов'язані з досвідом у тестуванні, тобто ті, які надають перевагу досвідченим у виконанні тестів учням.

До таких дефектів відносяться:

- граматичні підказки – один чи більше дистракторів (неправильних варіантів) не відповідають умові тестового завдання граматично або стилістично;
- логічні підказки – частина варіантів відповіді вичерпує всі можливі варіанти або наявність змістовно алогічних дистракторів;
- абсолютні терміни – використання у варіантах відповідей слів «завжди» або «ніколи»;
- найдовша, найдетальніша правильна відповідь – правильна відповідь більш конкретна чи більш повна, ніж інші варіанти;
- повторення слів – слово чи фразу з умови долучено до правильної відповіді;
- конвергенція – згадування правильних компонентів відповіді у неправильних відповідях.

Другий тип технічних дефектів тестових завдань пов'язаний з надмірною складністю завдання, коли вчитель намагається створити тестове завдання, що діагностує більш високий рівень засвоєння знань. Найчастіше це трапляється у випадках, коли:

- варіанти відповіді довгі, складні;
- варіанти відповіді стилістично або змістовно неоднорідні, їх порядок нелогічний;
- як варіант відповіді використано фразу «нічого з вищезазначеного»;
- наявні розпливчаті терміни («можливо», «інколи» тощо);
- умови тестового завдання складні або запутані.

До того ж досить часто припускаються структурних дефектів або помилок у побудові завдань. Цей тип помилок відносять до третього типу технічних дефектів тестових завдань. Прикладами таких дефектів є:

- недотримання правила «закритих варіантів відповідей» – ситуація, коли на тестове завдання неможливо відповісти після прочитання його умови та вступного запитання, а необхідно бачити варіанти відповідей;
- коротка умова – довгі відповіді (умова має містити максимум інформації, а відповіді – мінімум);
- відсутність чіткого завдання (тестове завдання має ставити чітке запитання перед учнем, а не вимагати від нього розуміння того, що саме хотів учитель – автор тестового завдання);
- дистрактори (неправильні варіанти) неправдоподібні, неоднорідні або різної довжини порівняно з правильною відповіддю;
- декілька задач («елементів знань») в одному текстовому завданні

У комп'ютерного тестування як методу контролю є свої обмеження і недоліки. Не варто наділяти комп'ютерне тестування тими функціями, які воно не здатне

підтримувати. Слід розуміти, що за допомогою комп'ютерних тестів краще за все перевіряти рівень оволодіння учнями фактичного матеріалу. Але перевірка за їх допомогою глибинного розуміння історії навряд чи може вважатися раціональною процедурою. Найкращий результат у цьому випадку може дати симбіоз тестових та традиційних методів контролю.

Творче завдання

Розробить за допомогою інструментарію MyTest тести для підготовки 11-класників до ЗНО.

Список рекомендованих джерел

I – Основні джерела:

1. Булах І. Є., Мруга М. Р. Створюємо якісний тест : навч. посіб. – К. : Майстер-клас, 2006. – 98 с.
2. Десятов Д. Л. Методика використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні історії / Д. Л. Десятов – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 111 [1] с.

II – Додаткові джерела:

1. Киенко-Романюк Л. А. Професійні компетентності педагога як рівень його кваліфікації [Текст]: Професіоналізм педагога в контексті європейського вибору України: якість освіти – основа конкурентоспроможності майбутнього фахівця // Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Ялта, 22–24 вересня 2011 року). – Ялта : РВНЗ КГУ, 2011. – Ч. 1. – 232 с. – С. 179–182.
2. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи [Текст] : Бібліотека з освітньої політики / під заг. ред. О. В. Овчарук. – К. : «К.І.С.», 2004. – 112 с.
3. Литвинова С. Г. Інформатизація сучасної освіти // Інформатика в школі. – 2009. – № 9. – С. 5 – 6.

III – Інтернет-ресурси:

<http://www.nbuu.gov.ua/e-journals/ITZN/em5/content/08lsgtso.htm>

<http://www.cippe.edu.ua>

<http://ostriv.in.ua/index.php>

ТЕМА 9: Використання комп'ютерних програм для створення мультимедійних опорних конспектів, карт, проведення відео-конференцій

Мета теми:

- ✚ охарактеризувати один із найбільш популярних засобів наочного навчання є опорні схеми та сигнали;
- ✚ сприяти образному сприйняттю інформації, примушуючи суб'єкта думати і розкривати смисл, закодованої структури;
- ✚ прослідкувати Процес створення опорного конспекту як певної знаково-сислової структури;
- ✚ розвивати вміння створення за допомогою комп'ютерної програми мультимедійних конспектів, тобто комбінованого представлення інформації, що спирається на особливі технології, які дозволяють переходити від одного засобу наочності до іншого;
- ✚ визначити порядок і форми організації відео конференцій на уроках історії та правознавства.

Завдання теми:

Систематизувати знання щодо: найбільш популярних засобів наочного навчання;

Сформувати вміння (навички): використання комп'ютерних програм для створення мультимедійних опорних конспектів, карт, проведення відео-конференцій;

Розвинути установки до: створення самостійного електронного творчого продукту.

Сприяти набуттю досвіду: використання програм «Freemind», ooVoo.

Очікувані навчальні результати теми 9:

Знання: роботи в програмах «Freemind», ooVoo.

Уміння: складати інтерактивні карти, схеми, організувати відео конференції.

Установки до: використання мультимедійного гіперконспекту.

Набуття досвіду: створення опорних конспектів або «карт розуму», у співпраці з учнями.

Теоретичний матеріал

За допомогою комп'ютера опорний конспект перетворюється на певну наочну конструкцію з системою гіперпосилань і різними інформаційними рівнями. Створений за допомогою комп'ютерної програми, такий конспект набуває рис мультимедійності, тобто комбінованого представлення інформації, що спирається на особливі технології, які дозволяють переходити від одного засобу наочності до іншого.

На даний момент існує близько 10 комп'ютерних програм, що дозволяють складати опорні конспекти. Усі вони пов'язані з методикою створення асоціативних схем, що набула великого поширення в західних країнах і використовується в усіх сферах суспільного життя, в тому числі й навчання. Сучасні дослідження вчених доводять, що звичайне нотування – слово за словом, речення за реченням, тобто інформація, яка розташована лінійно або стовпчиками, – не зберігається у мозку. Тому варто не записувати, а малювати асоціативні схеми. Серед усіх програм, які вчитель може вільно завантажити з Інтернету, можна скористатися програмою «Freemind», яка має російськомовний інтерфейс. Найбільші переваги опорного конспекту, що створюється за допомогою цієї програми, – можливість постійного редагування кінцевого продукту. До кожного структурного елементу опорного конспекту можна додавати малюнок або фото.

Щоб створити повноцінну асоціативну схему, варто:

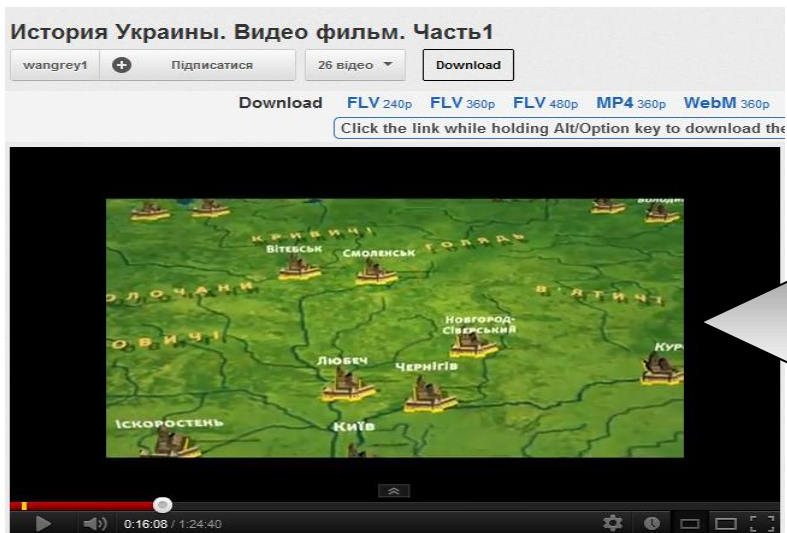
- 1) уявити, що мозкові клітини – наче деревця, на гілках яких зберігається тематично споріднена інформація;
- 2) створити розгалуження від центрального образу-символу;
- 3) записувати тільки одне слово чи символ на позначення одного пункту, який потрібно передати, одну головну тему для кожної гілки;
- 4) на тій же гілці розташувати споріднені пункти у вигляді променів;
- 5) для однакових тем добирати однаковий колір;
- 6) додавати до схеми стільки малюнків, символів і піктограм, скільки можливо;
- 7) для більшої наочності та виокремлення необхідної для роботи гілки слід оформити її та окремий об'єкт за допомогою «хмаринок».

Ще одна перевага мультимедійного опорного конспекту полягає у можливості додавати посилання на зовнішні та внутрішні об'єкти, що знаходяться в комп'ютері чи мережі Інтернет. Внутрішні посилання дозволяють прокоментувати окремі елементи опорного конспекту. Наприклад, підводячи маніпулятор до певного терміна, учні зможуть прочитати визначення. Одним із принципів демонстрації опорного конспекту було його створення на очах учнів, щоб передати логіку навчального матеріалу. До того ж мультимедійна форма опорного конспекту сприяє стимулюванню когнітивних аспектів навчання, таких, як сприйняття та усвідомлення інформації. Адже до переваг мультимедійної форми можна віднести також одночасне використання декількох каналів сприйняття в процесі навчання, за рахунок чого досягається інтеграція інформації, що сприймається декількома різними органами

чуття. Суттєво поживляє навчальний процес конструювання вчителем інтерактивних за своєю природою історичних карт, які надзвичайно активізують пізнавальну діяльність учнів. За допомогою стандартних офісних програм (Microsoft Power Point 2003-2010) та відео-конвекторів (Format Factory) історична мандрівка перетвориться для учнів в яскравий емоційний та динамічний урок. Події відтворюються в певних місцях історичної карти.

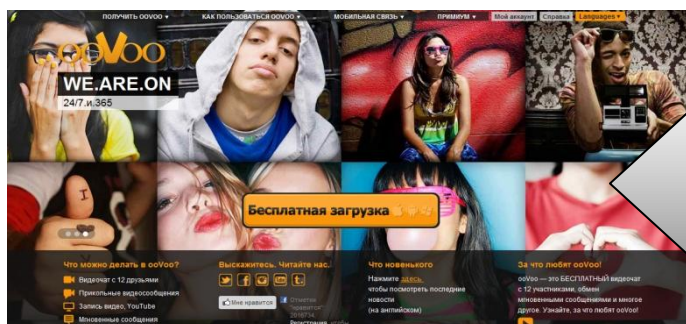

Важливо відео ролики історичної чи правової тематики розміщені в великій кількості на таких інтернет-ресурсах, як YouTube, с Vkontakte.ru, RapidShare.com. За допомогою SaveFrom.net можливо копіювати на ПК будь-який онлайн ресурс.

Посилання над відео дозволяють зберегти відео в зручному для нас форматі.

Відеоконференції в навчальних цілях. Програма ooVoo.

- Відеозв'язок з 12 друзями
- Запис і обмін відео на YouTube
- Інтеграція в соціальні мережі
- Миттєві повідомлення

Творче завдання:

1. Створить та презентувати інтерактивну історичну карту, використовуючи інструментарій стандартного Офісу, відео редактори та YouTube.
2. Встановить програму ooVoo, проведіть її налаштування та запросить колег до відео-чату.

Список рекомендованих джерел

I – Основні джерела:

1. Волобуєва Т. Рівні підготовки педагогів у системі післядипломної педагогічної освіти щодо використання інформаційно-комунікаційних технологій / Волобуєва Т. // Післядипломна педагогічна освіта в Україні. – 2010. – № 1.
2. Дишлева С. Інформаційно-комунікаційні технології та їх роль в освітньому процесі // Режим доступу: <http://osvita.ua/school/technol/6804>
3. Десятов Д. Л. Методика використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні історії / Д. Л. Десятов – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 111 [1] с.

II – Додаткові джерела:

1. Лозова В. І. Теоретичні основи виховання і навчання: навчальний посібник / В. І. Лозова, Г. В. Троцько. – Харків: ОВС, 2002. – 400 с.
2. Смирнова-Трибульская Е. Н. Основы формирования информатических компетентностей учителей в области дистанционного обучения: [монография] / Евгения Николаевна Смирнова-Трибульская; научный редактор: академик АПН Украины, д. пед. наук, проф. М. И. Жалдак. – Херсон: Айлант, 2007. – 704 с.

III – Интернет-ресурси:

<http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ITZN/em5/content/081sgtso.htm>

<http://www.cippe.edu.ua>

<http://ostriv.in.ua/index.php>

ТЕМА 10: Методичні можливості комп'ютерної програми «MS Publisher» та її використання у навчанні історії

Мета теми:

- ✚ охарактеризувати можливості комп'ютерної програми «MS Publisher», що належить до стандартних програм, що входять до пакету Microsoft Office;

- ✚ сприяти використанню комп'ютерної програми «MS Publisher», що підвищує рівень комп'ютерної грамотності учнів, привчає презентабельно оформлювати результати своєї роботи;
- ✚ розвивати підґрунтя для формування в подальшому певних професійних нахилів у дітей - редактора, кореспондентів та дизайнера; уміння ілюструвати свої думки, ідеї, дослідження, висновки, комбінуючи текст і зображення, схеми, графіки, діаграми.

Завдання теми:

Систематизувати знання щодо: пакету програм Microsoft Office.

Сформувати вміння (навички): використання комп'ютерної програми «MS Publisher».

Розвинути установки до: підвищення рівня комп'ютерної грамотності учнів, привчає презентабельно оформлювати результати своєї роботи.

Сприяти набуттю досвіду: уміння ілюструвати свої думки, ідеї, дослідження, висновки, комбінуючи текст і зображення, схеми, графіки, діаграми.

Очікувані навчальні результати теми 10:

Знання: програми «MS Publisher».

Уміння: використовувати в навчальних цілях шаблони програми: «швидкі публікації», бюлетені, веб-вузли, буклети.

Установки до: творче використання комп'ютерної програми «MS Publisher».

Набуття досвіду: мультимедійної інтеракції між вчителем та учнями.

Теоретичний матеріал

Комп'ютерна програма «MS Publisher» належить до стандартних програм, що входять до пакету Microsoft Office.

Це унікальна настільна видавнича програма з величезними можливостями її використання при викладанні будь-якого предмету. Навіть перше ознайомлення з програмою продукує масу ідей для її застосування. Бюлетень – цікаве друковане видання для роботи цілої групи учнів над певною проблемою, оскільки за бажанням авторів він може складатися з будь-якої кількості сторінок з розміщеними на них невеликими статтями. До того ж у шаблоні передбачено місце для ілюстрацій до текстового матеріалу. Тому склад інформаційного бюлетеню може бути дуже насиченим і різноманітним. За допомогою комп'ютера до бюлетеню дуже просто ввести скановані учнівські малюнки, діаграми, графіки, фотографії. Нестандартний варіант видання історичної шкільної міні-газети у вигляді бюлетеню зробить її неповторною. Складовими такої газети можуть бути не тільки статті історичного

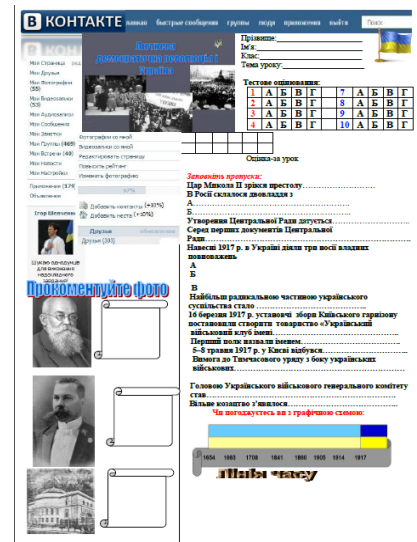

змісту, але й сторінки порад учням, гумору і сатири, різні рубрики, інтерв'ю вчителів і учнів, короткі повідомлення, шкільна реклама та оголошення, новорічні календарі.

Розподіливши між учнями обов'язки редактора, кореспондентів та дизайнера, вчитель створює підґрунтя для формування в подальшому певних професійних нахилів у дітей. Учитель може запропонувати учням видати газету від імені редактора, що живе у певний історичний час, і спробувати таким чином відтворити тогочасне життя людей. Бюлетень можна присвятити окремій країні, історію якої вивчають учні, де кожна стаття подається, щоб розмістити в ній інформацію про ті або інші особливості її населення, історичні події, розповіді про відомих людей, звичаї та побут. Таке

творче завдання дозволяє узагальнити і систематизувати знання учнів, надавши йому привабливого змісту та яскравої форми. Бюлетень може набути форми туристичного путівника, що якнайкраще підходить для закріплення знань з історії у поєднанні з уявленнями про географічне положення країни та умови існування її населення. Дуже важливим стає уміння ілюструвати свої думки, ідеї, дослідження, висновки, комбінуючи текст і зображення, схеми, графіки, діаграми.

Наступний шаблон – веб-вузли. Він дозволяє дуже швидко перетворити створену вами публікацію, наприклад, в учнівський вебсайт. Публікацію з часом можна доповнювати додатковими сторінками, змінюючи таким чином зміст веб-сайту. Також за допомогою цього шаблону можна видавати шкільну газету, завдяки чому школярі привчатимуться до роботи з електронними виданнями.

Творче завдання:

1. Озайомиться з роботою програми MS Publisher.
2. Видати історичну шкільну міні-газету у вигляді бюлетеню або ж присвячений певній країні (історія, кулінарія, гумор, спорт, видатні особистості).
3. Виготовити буклет-рекламу історичної пам'ятки.
4. Створити історичний календар свого життя (важливі дати).

Список рекомендованих джерел

I – Основні джерела:

1. Десятов Д. Л. Методика використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні історії / Д. Л. Десятов – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 111 [1] с.
2. Жаріков В. З досвіду використання мультимедійних технологій на уроках історії // Історія України. – 2010. – № 9.
3. Иванова Е. О. Использование Интернет-ресурсов в образовательных целях (на основе анализа зарубежного опыта) // Режим доступа: <http://www.gpntb.ru/win/inter-events/crimea2001/tom/sem1/Doc31.HTML>

II – Додаткові джерела:

1. Нетьосов С. І. Навчання основ правознавства з використанням інформаційно-комунікаційних технологій / С. І. Нетьосов. – Х. : Вид. група «Основа», 2010. – 127[1] с. – (Б-ка журн. «Історія та правознавство». Вип. 4 (76)).
2. Самойленко Н. І. Мультимедійні засоби під час повторення, узагальнення та систематизації знань учнів / Н. І. Самойленко // Інформатика та комп'ютерно-орієнтовані технології навчання : [зб. наук. праць]. – К. : Педагогічна Думка, 2001. – С. 102–104.
3. Фоменко А. В. Сучасні комп'ютерні навчальні програми з історії та підходи до їх використання на уроках / А. В. Фоменко, О. І. Пометун // Історія в школах України. – 2002. – № 3. – С. 27–30.

III – Інтернет-ресурси:

http://www.bdpu.org/scientific_published/pedagogics_1_2005/09

ТЕМА 11: Програмово-педагогічні засоби з історії та їх використання на уроці

Мета теми:

- ✚ охарактеризувати програмово-педагогічні засоби (ППЗ);
- ✚ сприяти використанню ППЗ у комплекті з традиційним підручником, що забезпечує особистісно-орієнтований та диференційований підхід у навчанні;
- ✚ розвивати вміння використовувати ППЗ учителем та учнями разом з іншими складовими навчально-методичного комплексу на різних етапах уроку;
- ✚ визначити алгоритм роботи з відеоматеріалами.

Завдання теми:

Систематизувати знання щодо: підходів щодо використання електронних продуктів і програмово-педагогічних засобів (ППЗ) на уроках з історії та правознавства;

Сформувані вміння (навички): опису відео-матеріалів;

Розвинути установки до: застосовувати у навчанні здобутки новітніх інформаційних технологій;

Сприяти набуттю досвіду: використання ППЗ у комплекті з традиційним підручником, що забезпечує особистісно-орієнтований та диференційований підхід у навчанні.

Очікувані навчальні результати теми:

Знання: про ППЗ різного типу;

Уміння: компонувати матеріал на свій розсуд і під час підготовки до уроку займатися творчістю;

Установки до: опрацювання пам'ятки-інструкції для дослідження відеоматеріалів

Набуття досвіду: дослідження відеоджерел.

Теоретичний матеріал

Більшість сучасних електронних навчальних засобів з історії містять інформаційний текстовий матеріал до конкретного уроку чи теми та ілюстративні візуальні матеріали: карти, плакати, карикатури, фотографії, відеофрагменти тощо. У деяких ППЗ є довідкові матеріали (хронологічні таблиці, біографії діячів, словники термінів, документи, статистичні дані), а також передбачена можливість проведення тестового контролю знань учнів. Тому вчитель має змогу використовувати окремі елементи ППЗ як на уроках засвоєння нових знань та комбінованих, так і на уроках повторення й узагальнення матеріалу теми.

Пам'ятка-інструкція для дослідження відеоматеріалів

1. Опис:

- опишіть, що ви побачили, переглянувши відеоролик. Особливу увагу зверніть на деталі;
- які об'єкти потрапили на перший план, а які залишилися на другому?
- що робили, чим займалися люди, які потрапили в об'єktiv кінокамери?
- якщо центральною фігурою сюжету виявився відомий історичний діяч, спробуйте описати його зовнішність. Зверніть увагу на його рухи, вираз обличчя;
- які деталі переглянутого сюжету вам запам'яталися найбільше? Чому?

2. Інтерпретація:

- З історією якої країни пов'язаний відеосюжет? На підставі чого ви зробили такий висновок?
- До якого часу ви віднесли зняті кадри? Обґрунтуйте свої міркування.
- Чи змінилося ваше уявлення про історичні події після перегляду відеосюжету? Якщо змінилося, то що саме і чому?
- Що нового ви дізналися про історичні події після цього уроку?
- Які емоції і почуття закарбував кінооператор? Чому, на вашу думку, саме ці події зацікавили його?
- Якою ви уявляєте собі психологічну атмосферу історичної події, відображеної у відеоролику?

Висновки й узагальнення:

- Сформулюйте висновок, якого ви дійшли після роботи з відеосюжетом. Спробуйте провести історичні паралелі. Зробіть узагальнення. Стандартний відеоматеріал за своїми часовими параметрами невеликий, але настільки насичений інформацією, що для його аналізу учням необхідно переглянути окремі фрагменти декілька разів. Полегшує роботу з відео функція паузи. Відео-матеріал містить звуковий супровід, яким під час дослідження користуватися заборонено, щоб уникнути зовнішнього впливу на висновки учнів.

Після роботи кожної групи над своїм відеоджерелом відбувається обговорення результатів роботи учнів шляхом методу «Засідання експертних груп». По черзі кожна група, демонструючи свій відеофрагмент, описує те, що, на їхню думку, відбувається на екрані, інтерпретує побачене й оголошує висновки, яких дійшли члени групи. Кожен учень презентує частину результатів роботи своєї групи. Один учень описує побачене, інший – інтерпретує, третій – оголошує висновки. Після цього у членів інших груп з'являється можливість доповнити аналіз своїми зауваженнями і міркуваннями. Так відбувається загальне обговорення класом відеоматеріалів. Методика використання відеосвідчень на уроках історії: В останні роки українські науковці все частіше використовують у своїх дослідженнях не лише документальні джерела, а й занотовані усні свідчення очевидців та учасників певних подій. Таким чином вони намагаються розширити джерельну базу робіт, а також відійти від усталеного методу вивчення історії, за якого на перший план висувається масштабна подія і поза увагою залишається пересічна людина. Повернути історію обличчям до долі пересічної людини, показати її життя крізь призму загальних подій – актуальна проблема сучасної науки. Фіксація свідчень на папері практично знищує головну цінність усного історичного джерела – передачу емоцій та почуттів людини, яка розповідає «власну» історію.

У 2007–2009 роках у партнерстві з Всеукраїнською асоціацією вчителів історії та суспільних дисциплін «Нова Доба», фондом Віктора Пінчука та Українським центром вивчення історії Голокосту була проведена Всеукраїнська тренінгова програма для трьох тисяч двохсот вчителів з використанням відеосвідчень. Учителі ознайомились з мультимедійним навчально-методичним посібником «Назустріч пам'яті», в якому свідчення від першої особи використовуються як провідна педагогічна технологія. Кожний урок посібника побудовано за спогадами, які надають можливість сприймати історичні події з точки зору окремої особи, що, у свою чергу, дозволяє вчителям поповнити арсенал традиційних способів викладання історії

У чому ж полягає цінність роботи з відеосвідченнями на уроці історії? По-перше, відеосвідчення можуть стати єдиним джерелом для вивчення певної історичної події. Йдеться про теми, що тривалий час були табуованими для історичних досліджень: історія Голодомору та Голокосту, доля оstarбайтерів, геноцид ромів в роки Другої світової війни.

По-друге, робота учнів з відеосвідченнями сприяє формуванню і розвитку в школярів важливих умінь та навичок роботи з історичними джерелами, а саме:

- виявляти увагу до суб'єктивних елементів історичної інформації;
- порівнювати версії офіційної історії з тим, як її бачать і сприймають пересічні люди;
- критично сприймати та оцінювати інформацію;
- порівнювати історичні джерела між собою тощо.

По-третє, відеосвідчення дозволяє викликати чуйність та емпатію до людей, які «пережили» історію.

**Теми з історії України, під час вивчення яких
доцільно використовувати відеосвідчення**

<i>Тема</i>	<i>Зміст навчального матеріалу</i>
Радянська модернізація України (1929 – 1938 рр.)	Життя і побут радянських людей у місті. Доля радянської жінки. Зміни у житті, побуті й психології селян. Голодомор 1932–1933 років в Україні. Масштаби та наслідки Голодомору.
Західноукраїнські землі в 1921 – 1938 рр.	Економічне і соціальне становище населення.
Україна в роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.)	Радянізація західних областей України. Мобілізаційні заходи та евакуація. Окупація України. Нацистський «новий порядок». Рух Опору та його течії. Життя населення за умов окупації. Концтабори та масове знищення людей. Голокост. Остарбайтери. Життя в евакуації. Доля жінок і дітей. Примусове виселення з Криму в східні райони СРСР татар, греків, вірмен. Героїзм українського народу.
Україна в перші повоєнні роки (1945 – початок 50-х рр.)	Голод 1946–1947 рр. Зміни в житті та побуті населення. Життя населення в умовах протистояння між радянською владою та ОУН і УПА.
Наш край у 1921 – на початку 50-х рр.	Зміни в повсякденному житті населення. Духовне життя, звичаї, традиції, побут. Вплив Другої світової та Великої

	Вітчизняної війни на соціальне й економічне життя. Жителі краю — учасники війни. Зміни у повсякденному житті населення в умовах війни.
Україна за умов політичної та економічної лібералізації суспільства (1953 – 1964 рр.)	Ставлення в суспільстві до діяльності М. Хрущова. Нові явища у соціальній сфері. Зрушення у повсякденному житті населення.
Україна в період загострення кризи радянської системи (середина 1960-х – початок 80-х рр.)	Суспільна свідомість та моральний стан суспільства. Матеріальний рівень життя населення. Повсякденне життя населення.
Розпад Радянського Союзу й проголошення незалежності України (1985 – 1991 рр.)	Ставлення населення до перебудови. Рівень життя населення. Розгортання страйкового руху. Зростання громадянської активності. ДКНС і українське суспільство
Україна за умов незалежності.	Участь населення у державотворчих процесах. Соціальне та економічне становище населення. Включення населення у ринкові відносини.
Етносоціальні процеси та культурні процеси в Україні наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.	Соціальна диференціація суспільства. Міжнародні відносини.
Наш край у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст.	Зміни у повсякденному житті населення. Політичне, духовне і культурне життя, звичаї, традиції, побут.

Відеосвідчення потрібно цілеспрямовано та систематично збирати. Така робота для учнів є дуже цікавою та вмотивованою, особливо коли йдеться про запис спогадів членів власної родини. Технічно це зробити простіше, ніж методично, адже організація повноцінного інтерв'ю з респондентом вимагає певних знань та навичок. По-перше, необхідно скласти перелік запитань для інтерв'ю, які визначають його структуру. Проте ретельно підготовлені питання – це лише «опорний конспект», і, залежно від ходу оповіді, в них доведеться вносити корективи. Питання повинні спрямовувати респондента не тільки на те, щоб він відтворив певні історичні події, але й надав їм власної оцінки. По-друге, бажано провести попередню роботу з респондентом, заздалегідь ознайомити його з основними запитаннями, щоб він мав змогу підготувати, продумати свої відповіді. Використовуючи будь-яку комп'ютерну програму (додаток) призначену для роботи з відео, слід обрати з відеосвідчення ті частини розповіді, які опрацьовуватимуться на уроці. Часом для перегляду й аналізу такого уривку не повинен перевищувати 2–3 хвилини.

Творче завдання:

Зберіть підбірку відео свідчень відповідно до тем заняття (на власний вибір) та алгоритму опису.

Список рекомендованих джерел

I – Основні джерела:

1. Десятов Д. Л. Методика використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні історії / Д. Л. Десятов – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 111 [1] с.
2. Назустріч пам'яті: Навч.-метод. посіб. до фільму про Голокост в Україні «Назви своє ім'я» / Авт.-упоряд.: О. Войтенко, М. Тяглий. – К.: Полігр. фірма «Оранта», 2007. – 192 с.
3. Невигадане. Усні історії остарбайтерів / Авт.-упоряд., ред., вступ. ст. Г.Грінченко. – Х. : Видавничий Дім «Райдер», 2004. – 289 с.

II – Додаткові джерела:

1. Карташова Л. А. Формування ІТ-готовності як нової якісної характеристики учителя суспільно-гуманітарних дисциплін // [Електронний ресурс] Режим доступу: www.knlu.kiev.ua/?AC=361&pp=12
2. Мокрогуз О. П. Мультимедійна презентація в системі засобів навчання // Компютер у школі та сім'ї. – 2009. – № 8. – С. 21 – 24.
3. Морзе Н. В., Вембер В. П. Використання електронного підручника за умов класно-урочної системи навчання // Компютер у школі та сім'ї. – 2008. – № 7. – С. 12 – 13.

III – Інтернет-ресурси:

<http://eprints.zu.edu.ua/3733/2/09somtio.htm>

<http://ostriv.in.ua/index.php>

ТЕМА 12: Шляхи підвищення ефективності ІКТ на уроках правознавства

Мета теми:

- ✚ охарактеризувати ефективність використання ІКТ у навчальному процесі й на уроках основ правознавства;
- ✚ сприяти фаховій педагогічній майстерності учителя та рівень його методичної підготовки до застосування в навчальному процесі можливостей сучасної комп'ютерної техніки;
- ✚ прослідкувати функціональні можливості, які нам надають ІКТ, а саме інтерактивність, мультимедіа, моделювання, комунікативність, продуктивність;
- ✚ визначити Умови ефективного застосування ІКТ під час навчання основ правознавства.

Завдання теми:

Систематизувати знання щодо: форм використання ІКТ на певних етапах уроку;

Сформувати вміння (навички): користуватися веб-ресурсами, де є можливість отримати правову інформацію;

Розвинути установки до: організації мультимедійних форм проведення правової освіти;

Сприяти набуттю досвіду: мультимедійних компетентностей вчителів історії та правознавства.

Очікувані навчальні результати теми:

Знання: певних форм використання мультимедіа на певних етапах уроку.

Уміння: використовувати медіа контент у виховних та навчальних цілях.

Установки до: активного використання вчителями мультимедійних засобів навчання учнів.

Набуття досвіду: організації позашкільних тематичних заходів з правознавства з використанням мультимедійних технологій.

Теоретичний матеріал

Учені, методисти й вчителі-практики виділяють широкий спектр форм і способів процесу представлення нового матеріалу на уроці за допомогою ІКТ. Особливу увагу вони надають слайдам пакету Microsoft PowerPoint, на основі яких доцільно готувати презентації. Такі презентації є конспектом теоретичного матеріалу з теми, дають можливість умістити вузлові питання теми, нові терміни та їх тлумачення, перелік індивідуальних варіативних завдань, малюнки, діаграми, графіки, схеми зокрема й опорно-логічні, таблиці з навчальною, порівняльною та підсумковою інформацією; організовувати групову роботу в Інтернеті; застосовувати електронні посібники; можливості дистанційного навчання.

Систему узагальнених форм використання ІКТ на певних етапах уроку

№	Етапи уроку	Форми роботи з використанням ІКТ, які доцільно реалізовувати
1.	Організаційний момент	Самостійна реєстрація учнів у програмі.
2.	Актуалізація опорних знань, умінь та уявлень	Розв'язання тестових завдань та тестів; заповнення кросвордів; розшифрування ребусів; представлення слайдів з алгоритмами розв'язання задач; заповнення пропусків у тексті або виправлення помилок.
3.	Мотивація навчальної діяльності	Демонстрація «крилатого вислову»; представлення думок видатних людей; використання ілюстративного матеріалу у формі фотографій, малюнків, карикатур, картин тощо; перегляд відео-, кіно- та телематеріалів (уривки художніх та документальних фільмів, публіцистичних передач).
4.	Оголошення, представлення теми та очікуваних навчальних результатів	Використання презентації типу «плакат»; розшифрування ребусів з основними поняттями теми.
5.	Вивчення нового матеріалу (його первинне сприйняття)	Представлення навчальної інформації у формі презентації з поступовою демонстрацією елементів тексту схем та таблиць на слайді; організація роботи з понятійним апаратом; робота з НПА (на основі пошукових систем або Інтернету); організація навчальної діяльності з ілюстративним матеріалом.

6.	Осмислення нових знань та умінь	Розв'язання юридичних задач на основі запропонованого у таблиці алгоритму; аналіз складових елементів поняття (родових ознак та видових відмінностей) на основі схем, які пропонуються на слайді; розв'язання тестових завдань та тестів на виявлення характерних ознак понять, явищ, процесів; розв'язання кросвордів.
7.	Систематизація й узагальнення нових знань і умінь на перетворювальному і творчому рівнях	Порівняння понять на основі таблиць, запропонованих за допомогою слайду; розв'язання тестових завдань і тестів на класифікацію та систематизацію; побудова схематично-графічних та візуально-графічних моделей; організація роботи у розробці схем; відбір критеріїв порівняння для внесення у таблицю; розв'язання юридичних задач на основі нормативно-правової бази (використовуються юридичні пошукові системи та Інтернет).
8.	Підбиття підсумків уроку	Застосування презентації типу «плакат».
9.	Інструктаж щодо виконання домашнього завдання	Застосування презентації типу «плакат».
10.	Перевірка знань і умінь	Розв'язання тестових завдань та тестів, кросвордів; заповнення пропусків у навчальних текстах, поняттях, уривках НПА; виправлення помилок у навчальних текстах, поняттях, уривках НПА.

Організація графічно-схематичного та візуально-схематичного моделювання, що їх нам надають ІКТ, відкриває нові можливості для роботи з формування вмінь та навичок аналізу й синтезу на уроках основ правознавства, підвищує зацікавленість дітей, ефективність навчання основ правознавства на основі індивідуального та диференційованого підходів до дев'ятикласників, розвиває практичні вміння та навички застосування теоретичних знань і положень, формування предметних компетентностей з основ правознавства.

**Перелік сайтів Інтернету з назвою веб-ресурсів,
де є можливість отримати правову інформацію**

<i>Адреса веб-сайту</i>	<i>Назва веб-ресурсу</i>
www.president.gov.ua	Президент України
www.rada.gov.ua	Верховна Рада України
www.kmu.gov.ua	Кабінет Міністрів України
www.ccu.gov.ua	Конституційний Суд України

www.scourt.gov.ua	Верховний Суд України
www.arbitr.gov.ua	Вищий Господарський Суд України
www.ombudsman.kiev.ua	Уповноважений Верховної Ради України з прав людини
www.rainbow.gov.ua	Рада національної безпеки та оборони України
www.minjust.gov.ua	Міністерство юстиції України
www.vru.gov.ua	Вища рада юстиції України
www.gp.gov.ua	Генеральна прокуратура України
www.un.org.ua	Українське представництво ООН
www.cvk.gov.ua	Центральна виборча комісія України
www.uba.kiev.ua	Асоціація правників України
www.pravo.biz.ua	Електронна бібліотека з правознавства
www.pravo.org.ua	Центр політико-правових реформ
www.chitalka.info	Електронні підручники он-лайн / Право
www.uapravo.org	Правовий журнал
www.nau.kiev.ua	Нормативні акти України — законодавство для практиків.
www.pravoved.com.ua	Спеціалізований ресурс для правників
www.lawyer.org.ua	Корпорація «Юриспруденція он-лайн»
www.doba.lviv.ua	Всеукраїнська Асоціація викладачів історії та суспільних дисциплін «Нова доба»

Дидактичні, пізнавально-навчальні різнорівневі ігри покликані зробити набуття знань, умінь і навичок учнями доступним, цікавим, приємним, щоб цей процес приносив учням радість, викликав інтерес. Супровід мультимедія для гри є одним з факторів підвищення інтересу до уроків правознавства.

«**Правова Фортуна**» – це цифровий ресурс покликаний активізувати пізнавальну діяльність учнів на уроках практичного Права в 9 класі. Він є збіркою інтерактивних тестів з курсу практичного права, за весь курс навчання, фото загадки представників юридичних професій, уривками відомих художніх фільмів та телепередач, аудіо записами на правову тематику.

- ✚ Оголошується початок гри – відбувається жеребкування за яким гравці будуть грати з ведучим (1 слайд);

- ✚ Оголошуються правила проведення «Правової фортуни» (2 слайд);
- ✚ Обирається гравець і розпочинається змагання до першого програшу (невірного варіанту відповіді);
- ✚ Поле для гри – це 16 блоків тестів, з полем сюрпризом для гравців (3 слайд);
- ✚ Можливі підказки:
 - ✓ 50 на 50 коли ведучий виключає дві невірні відповіді;
 - ✓ дзвінок товаришу (консультація однокласником);
 - ✓ допомога зали (рейтингове голосування підняттям рук);
- ✚ журі в складі кращих правознавців обирають три призові місця. Відбувається нагородження.

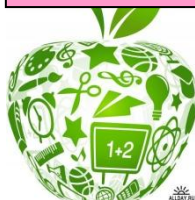
Правила правої фортуни

- Взаємоповага та толерантність
- Повна тиша в залі під час індивідуальної гри
- **Пропоновані підказки:**
 - ❖ 50 на 50
 - ❖ Допомога залу (рейтингове голосування)
 - ❖ Дзвінок товаришу

Бажаю успіху!

1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	12
13	14	15	16

Цифри активні, під кожною знаходиться блок тестів, після завершення гри тиснемо ESC і повертаємось на ігрове поле. (примітка) використана цифра зникає.

Творче завдання

Розробіть власну форму гри з правознавства, використовуючи методи і прийоми мультимедійних технологій.

Список рекомендованих джерел

I – Основні джерела:

1. Десятов Д. Л. Методика використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні історії / Д. Л. Десятов – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 111 [1] с.
2. Єфименко Т. М. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі вивчення історії та правознавства // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2007. – № 7. – С. 12 – 15.
3. Навчання основ правознавства з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. – Х. : Вид. група «Основа», 2010. – 198 с.

II – Додаткові джерела:

1. Бахматюк Я. Деякі аспекти оптимізації впровадження ІКТ в українську шкільну освіту: погляд учителя-практика // Історія і суспільствознавство в школах України: теорія та методика навчання. – 2011. – №11 – 12. – С. 14 – 20.
2. Гриценчук О.О. Використання ІКТ у викладанні суспільствознавчих дисциплін у зарубіжній школі / Джерело доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ITZN/em8/content/08goosfi.htm>
3. Пилипчук А.Ю. Створення загальнодоступних цифрових освітніх ресурсів для загальноосвітніх навчальних закладів як важливий фактор підвищення якості загальної освіти / Джерело доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ITZN/em12/content/09payqeg.htm>

III – Інтернет-ресурси:

<http://deputat.pp.net.ua/pravo/testy.htm>
http://old.sumdu.edu.ua/ua/news/2007_04_05/law/